

Facultade de Dereito

Información xeral

DATOS DO CENTRO

Facultade de Dereito, Edificio Xurídico Empresarial
Campus Universitario As Lagoas s/n
32004 - Ourense
Ourense
España

sdefdo@uvigo.es

Tlf.: +34 988 368 700 - +34 988 368 900

Fax: +34 988 368 923

Web <http://dereito.uvigo.es>

Presentación

Benvidos/as á Facultade de Dereito da Universidade de Vigo, un centro de educación superior onde preto de cincuenta profesionais e cincocentos estudantes se dedican día a día á **docencia**, á **investigación** e ao **estudo** no ámbito xurídico.

Alguns dos nosos signos de identidade son persoal docente e investigador, persoal de administración e servizos e alumnado **altamente cualificado**; traballo en **grupos reducidos**; atención **personalizada**; apoio de **novas tecnoloxías**; variada **oferta académica**; formación xurídica teórica e práctica, exhaustiva e de calidade en todas as ramas do dereito; excelentes **perspectivas profesionais** para os nosos titulados/as; compromiso coa igualdade de xénero como un dos seus valores centrais; investigación e transferencia de resultados baixo criterios óptimos de excelencia; localización nun cómodo campus urbano perfectamente integrado na cidade de Ourense; e vocación de servizo á sociedade que xustifica a nosa existencia.

As titulacións xurídicas do Grao en Dereito [coas mencións en Dereito xudicial e Dereito da UE e desenvolvemento sostible], o programa conxunto ADE-Dereito e o Mestrado universitario en avogacía, impartido en colaboración co Ilustre Colexio de Avogados de Ourense, constitúen os piares centrais da nosa oferta formativa. Proporcionanlles aos titulados/as as competencias e as habilidades necesarias para acceder ao emprego público nas distintas administracións, ao emprego privado en postos con formación xurídica altamente cualificados e ao exercicio de profesións xurídicas; ademais de comportarse de xeito ético e con responsabilidade social como profesionais do dereito.

Grao en Dereito

Materias

Curso 2

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
003G081V01301	Dereito civil I. Obrigas e contratos	1c	6

003G081V01302	Dereito penal I	1c	9
003G081V01303	Dereito internacional público	1c	9
003G081V01304	Dereito da Unión Europea	1c	6
003G081V01401	Dereito administrativo I	2c	9
003G081V01402	Dereito penal II	2c	6
003G081V01403	Sistema xudicial español e proceso civil	2c	9
003G081V01404	Dereito civil II. Dereitos reais	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito civil I. Obrigas e contratos				
Materia	Dereito civil I. Obrigas e contratos			
Código	003G081V01301			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	Abundancia Domínguez, José			
Profesorado	Abundancia Domínguez, José Álvarez Pérez, Zoraida			
Correo-e	j.abundancia@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Materia obrigatoria do primeiro cuadrimestre do segundo curso, que trata de elementos esenciais do Dereito Civil patrimonial, a saber, a obrigación e os contratos. Dedicase unha especial atención á responsabilidade civil tanto contractual como extracontractual.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado como non especializado.	• saber facer
CG1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.	• saber
CG4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	• saber facer
CE39	CE47 - Coñecer as normas civís relativas ao dereito de Obrigacións, á Teoría Xeral da Contratación e aos Contratos en particular, con referencia á responsabilidade civil contractual e extracontractual	• saber
CE40	CE48 - Ser capaz de identificar problemas xurídicos de Dereito civil, abordando a súa solución mediante a procura, interpretación e aplicación da normativa civil aplicable ao suposto concreto	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.	• saber • Saber estar / ser
CT2	Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.	• saber • Saber estar / ser
CT3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.	• Saber estar / ser
CT4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.	• Saber estar / ser
CT5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Trata os elementos esenciais do Dereito Civil patrimonial, a saber, a obrigación e os contratos. Dedicase unha especial atención á responsabilidade civil tanto contractual como extracontractual.	CB2 CB3 CB4 CG1 CG4 CE39 CE40 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Contidos

Tema

Tema I: O Dereito Civil Patrimonial. A obriga.

Fontes.

Tema II: Estructura da relación obrigatoria. Clases de obrigas.

Tema III: A modificación e a transmisión das obrigas. A extinción das obrigas: o artigo 1156 do Código civil. O cumprimento das obrigas.

Tema IV: O incumprimento das obrigas: causas. A protección do crédito.

Tema V: O contrato: concepto e requisitos. A formación do contrato.

Tema VI: O precontrato. As condicións xerais da contratación.

Tema VII: Interpretación e integración do contrato. A eficacia e a ineficacia do contrato.

Tema VIII: A compraventa no Código civil e nas leis especiais. A permuta. A donación.

Tema IX: Os arrendamentos urbanos e os rústicos. O contrato de obra. O contrato de servizos.

Tema X: O mandato. A sociedade. O préstamo. O depósito.

Tema XI: Os contratos aleatorios. A fianza. A transacción e o arbitraje.

Tema XII: As obrigas extracontractuais. Os cuasi-contratos e o enriquecemento sin causa. A responsabilidade civil extracontractual.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	35	45.5	80.5
Estudo de casos	19.5	0	19.5
Probas de resposta curta	1	49	50

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que ten que desenvolver o estudante.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución. Posteriormente, será obxecto de exposición e debate polos alumnos

Atención personalizada

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Estudo de casos	Estudo de casos/análises de situacións Análises dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución. Posteriormente, será obxecto de exposición e debate polos alumnos. Resultados de aprendizaxe: Trata os elementos esenciais do Dereito Civil patrimonial, a saber, a obrigaón e os contratos. Dedicase unha especial atención á responsabilidade civil tanto contractual como extracontractual.	20	CB2 CB3 CB4 CG1 CG4 CE39 CE40 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Probas de resposta curta	Respostas consistentes nunha ou varias palabras, ou unha ou dúas frases. Resultados de aprendizaxe: Trata os elementos esenciais do Dereito Civil patrimonial, a saber, a obrigaón e os contratos. Dedicase unha especial atención á responsabilidade civil tanto contractual como extracontractual.	80	CB2 CB3 CB4 CG1 CG4 CE39 CE40 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para os alumnos asistentes á primeira avaliación das actas.-

Todos os alumnos han de facer un exame final no que se lle formularán, en relación cos contidos da materia, preguntas de resposta curta. A cualificación das respostas curtas suporá un 80% da cualificación do exame.

Os alumnos que se acollan á **avaliación continua**, serán avaliados e cualificados das prácticas realizadas nas clases prácticas. A asistencia e a elaboración de casos, así como a participación na resolución dos casos na aula serán o obxecto desa avaliación.

Os alumnos poderán **renunciar á avaliación continua** e á súa cualificación e acudir á parte práctica do exame, en igualdade de condicións cos que non se acolleron á avaliación continua.

O alumno que **non se acolla á avaliación continua** terá que resolver ademais do exame final (nas mesmas condicións que os alumnos de avaliación continua) un suposto práctico sobre a materia, que será obxecto de avaliación podendo obter unha cualificación de ata o 20% restante.

Os alumnos non asistentes á primeira edición das actas.-

Os alumnos non asistentes ao exame final non terán cualificación nesta primeira edición das actas (salvo que expresen o contrario), conservándose a cualificación das prácticas para a segunda edición das actas.

Os alumnos asistentes á segunda edición das actas.-

Na segunda edición, o alumno que se acolla á avaliación continua ha de realizar unha proba de resposta curta, manténdose a cualificación da práctica efectuada durante o cuadrimestre. O alumno que non se acolla á avaliación continua será avaliado e cualificado da mesma maneira que queda expresada para a primeira edición das actas.

O exame de **fin de carreira** levará a cabo da mesma maneira que o do alumno que non se acolla á avaliación continua.

Os exames celebraranse segundo o calendario aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2018-2019

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Albaladejo, Derecho de Obligaciones, tomo II, vols. I y II, Última edición,

Bercovitz Rodríguez-Cano y otros, Manual de Derecho Civil. Obligaciones y Contratos, 2 vols., Última edición,

Díez-Picazo y Gullón, Instituciones de Derecho Civil, vol. I, Última edición,

O'Callaghan Muñoz, Compendio de Derecho Civil, tomo II, vols. I y II, Última edición,

Lacruz Berdejo, Elementos de Derecho Civil, tomo II, vols. I, II y III, Última edición,

Lasarte Álvarez, Principios de Derecho Civil, tomos II y III, Última edición,

Recomendacións**Materias que continúan o temario**

Dereito civil II. Dereitos reais/O03G081V01404

Dereito civil III. Familia e sucesións/O03G081V01501

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito penal I**

Materia	Dereito penal I			
Código	O03G081V01302			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Rodríguez Vázquez, Virgilio			
Profesorado	Arias Carral, Manuel García Sobrado, José Manuel Rodríguez Vázquez, Virgilio			
Correo-e	virxilio@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Materia na que se estudan conceptos xerais do Dereito penal, con especial atención na teoría do delito e na teoría da pena			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer
CG1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.	• saber
CG2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual	• saber
CG3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica	• saber facer
CG4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	• saber facer
CE43	CE51 - Coñecer o concepto de Dereito penal, os criterios de aplicación temporal e espacial das normas penais, a Teoría Xeral do delito e as consecuencias xurídicas do delito	• saber
CE44	CE52 - Saber interpretar e aplicar as normas de Dereito penal prestando especial atención ao seu desenvolvemento pola doutrina penal española e comparada	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.	• saber facer
CT5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.	• saber facer

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecer o significado e a función do Dereito penal	CG1 CE43
Coñecer as fontes do Dereito penal	CB3 CB5 CE43 CE44 CT5
Utilizar os diferentes métodos de interpretación xurídica aplicados ao Dereito penal	CB3 CG4 CE44 CT5
Coñecer, comprender, interpretar e analizar adecuadamente as categorías e conceptos da Teoría Xeral do Delicto	CB3 CG1 CG2 CG3 CE43 CT1 CT5

Coñecer, comprender, interpretar e analizar adecuadamente a Teoría da Pena	CB3 CB5 CG1 CG3 CE43 CE44
Coñecer e comprender os problemas sobre os concurso de leis e de delitos	CB3 CG3 CG4 CE43 CE44 CT1
Resolver supostos prácticos en materia penal, manexando adecuadamente as aportacións doutriniais e xurisprudenciais para fundamentar xurídicamente a solución	CB2 CB3 CB5 CG2 CG3 CG4 CE43 CT5

Contidos

Tema	
INTRODUCCIÓN	<p>Lección 1. Dereito penal. Denominación. Dereito penal obxectivo. Concepto formal de Dereito penal. Concepto material de Dereito penal. Autonomía ou accesoriade do Dereito penal. Parte xeral e Parte especial do Dereito penal.</p> <p>Lección 2. O ius puniendi ou potestade punitiva (o denominado Dereito penal subxectivo)</p> <p>Lección 3. Ciencia xurídico penal, ciencias penais e relacións do Dereito penal con outras ramas do Dereito.</p> <p>Lección 4. Evolución da Ciencia penal e do Dereito penal.</p> <p>Lección 5. Fontes do Dereito penal. O principio de legalidade penal. A lei penal. Outras fontes do Dereito penal.</p> <p>Lección 6. Interpretación da lei penal.</p> <p>Lección 7. Ámbito temporal da lei penal.</p> <p>Lección 8. Ámbito espacial da lei penal.</p>
O DELITO	<p>Lección 9. Concepto de delito. A estrutura do concepto de delito: a súa evolución. Concepto legal de delito no Dereito español.</p> <p>Lección 10. A acción ou conduta como fundamento do delito.</p> <p>Lección 11. Ausencia de acción: causas e supostos. As [actuacións] das persoas xurídicas.</p>

O DELITO COMISIVO

Lección 12. O tipo de inxusto. Clases de delitos (tipos).
Lección 13. A antixuridicidade. O ben xurídico.
Lección 14. Parte obxetiva do tipo de inxusto. Elementos obxetivos do tipo.
Tipos abertos e elementos especiais da antixuridicidade. Elementos esenciais e accidentais do tipo.
Lección 15. Parte obxetiva do tipo en delitos de resultado: causalidade e imputación obxetiva.
Lección 16. Parte subxetiva do tipo. Introducción. Elementos subxetivos (específicos) do tipo ou do inxusto. O dolo.
Lección 17. Exclusión do dolo: o erro de tipo. Erro de prohibición. Erro directo e inverso (de tipo ou de prohibición). Erro sobre causas de xustificación. Erro sobre causas de atipicidade penal. Erro sobre os tipos abertos.
Lección 18. A imprudencia. O delito imprudente.
Lección 19. Principio de responsabilidade subxetiva e combinacións de dolo e imprudencia.
Lección 20. Parte negativa do tipo: causas de atipicidade.
Lección 21. Parte negativa do tipo: causas de xustificación.
Lección 22. Lexítima defensa.
Lección 23. Estado de necesidade e estado de necesidade defensivo.
Lección 24. Caso fortuito. Risco permitido. Inesixibilidade xurídica xeral.
Lección 25. O cumprimento dun deber e o exercicio lexítimo dun dereito, oficio ou cargo. A cuestión da obediencia debida. O consentimento.
Lección 26. A culpabilidade. A imputabilidade. A lei de responsabilidade penal do menor de idade. A *actio libera in causa*.
Lección 27. A conciencia da antixuridicidade. O erro de prohibición (remisión). O erro sobre as causas de inculpabilidade. A inesixibilidade subxetiva. O medo insuperable. Distintas clases de emocións, afectos ou estados persoais e a súa relevancia. O conflito.
Lección 28. A punibilidade. Condicións obxetivas de punibilidade. Causas persoais de exclusión da punibilidade e de excusas absolutorias ou causas de supresión ou condonación da punibilidade.

O DELITO OMISIVO

Lección 29. A omisión. Clases: tipos de omisión pura e tipos de comisión por omisión. O tipo de omisión pura. O tipo de comisión por omisión. Peculiaridades dos delitos omisivos.

FORMAS DE APARICIÓN DO DELITO

Lección 30. As etapas na realización do delito.
Lección 31. A codelincuencia: a autoría. Conceptos de autor. Distinción entre autoría e participación no sistema da autoría restritiva: consecuencias e criterios. As formas da autoría. A regulación da autoría no Código penal.
Lección 32. A codelincuencia: a participación. As formas de participación no Código penal.
Lección 33. Unidade e pluralidade de delitos. O concurso de leis: regras. O concurso de delitos. Delito permanente e delito de hábito. Delito continuado.

CIRCUNSTANCIAS MODIFICATIVAS XENÉRICAS

Lección 34. Circunstancias xenéricas. Teoría do delito ou da determinación da pena. Diversos sistemas legislativos. Clasificación sistemática.
Lección 35. Circunstancias atenuantes. As eximentes incompletas.

AS CONSECUCIAS XURÍDICAS DO DELITO

Lección 36. O sistema de sancións no Dereito penal español. A pena privativa de liberdade. Formas substitutivas da execución das penas privativas de liberdade.
Lección 37. Penas privativas de dereitos. A pena de multa. Disposicións comúns sobre as penas, as súas clases e efectos.
Lección 38. Aplicación e determinación das penas.
Lección 39. As medidas de seguridade. As consecuencias accesorias.
Lección 40. Extinción da responsabilidade criminal.
Lección 41. A responsabilidade civil derivada de delitos.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	51.5	99.5	151
Resolución de problemas	25	44	69
Práctica de laboratorio	2	0	2
Exame de preguntas obxectivas	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan casos prácticos e/ou problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas. Adoita empregarse como complemento da lección maxistral.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumnado será atendido nos horarios de titorías que serán publicados na web da Facultade de Dereito.
Resolución de problemas	O alumnado será atendido nos horarios de titorías que serán publicados na web da Facultade de Dereito.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Práctica de laboratorio	O sistema de avaliación continua consistirá na asistencia a clase e nun exame final. Valorarase positivamente á asistencia ás clases prácticas ao longo do curso, outorgándose 2 puntos na cualificación final a quen asista como mínimo ao 80% das clases prácticas. No caso de que por calquera causa o/a alumno/a non poida asistir ao 80%, non poderá acollerse ao sistema de avaliación continua, debendo someterse a un único exame final.	20	CB2 CB3 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CE43 CE44 CT1 CT5
Exame de preguntas obxectivas	Para quen se someta á avaliación continua, o exame final puntuarase sobre un máximo de 8 puntos. O exame final comprenderá a totalidade do temario e constará de dúas partes, unha teórica e outra práctica, que se cualificarán de 0 a 4 puntos cada unha delas. A parte teórica consistirá en probas tipo test, para cuxa cualificación as respostas correctas suman o mesmo que restan as incorrectas, non puntuando as deixadas en branco. A parte práctica consistirá na resolución dun ou varios casos prácticos. A cualificación final do exame será a suma das cualificacións obtidas en cada unha das partes. O exame final celebrarase na data oficial da convocatoria ordinaria para a primeira oportunidade, atendendo ao calendario oficial aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2018-2019. Para superar a materia polo sistema de avaliación continua é necesario obter un mínimo de 5 puntos na suma das puntuacións antes indicadas en cada parte (asistencias ás clases prácticas + parte teórica do exame + parte práctica do exame). Mediante estas probas avalíanse os seguintes resultados da aprendizaxe: coñecer o significado e a función do Dereito penal, coñecer as fontes do Dereito penal, utilizar os diferentes métodos de interpretación xurídica aplicados ao Dereito penal, coñecer, comprender, interpretar e analizar adecuadamente as categorías e conceptos da Teoría xeral do delito, coñecer e comprender os problemas sobre os concursos de leis e delitos, resolver supostos prácticos en materia penal, manexando adecuadamente as aportacións doutriniais e xurisprudenciais para fundamentar xuridicamente a solución.	80	CB2 CB3 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CE43 CE44 CT1 CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA ASISTENTES 1.ª EDICIÓN DE ACTAS

a) SISTEMA DE AVALIACIÓN CONTINUA

Descríbese nos apartados anteriores.

b) SISTEMA DE EXAME FINAL

Para quen non opte polo sistema de avaliación continua, a avaliación da materia consistirá nun único exame final, na data fixada no calendario oficial aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2018-2019.

O devandito exame, que comprenderá a totalidade do temario e constitúe o 100% da cualificación da materia, constará de dúas partes, unha teórica e outra práctica, que se cualificarán de 0 a 5 puntos cada unha delas. A parte teórica consistirá en probas tipo test, para cuxa cualificación as respostas correctas suman o mesmo que restan as incorrectas, non puntuando as deixadas en branco. A parte práctica consistirá na resolución dun ou varios casos prácticos. A cualificación final do exame será a suma das cualificacións obtidas en cada unha das partes. Para superar a materia é necesario obter un mínimo de 5 puntos na suma da cualificación de ámbalas dúas partes.

2. CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA ASISTENTES 2.ª EDICIÓN DE ACTAS E FIN DE CARREIRA

A avaliación da materia consistirá nun único exame final, na data fixada no calendario oficial aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2018-2019.

O devandito exame, que comprenderá a totalidade do temario e constitúe o 100% da cualificación da materia, constará de dúas partes, unha teórica e outra práctica, que se cualificarán de 0 a 5 puntos cada unha delas. A parte teórica consistirá en probas tipo test, para cuxa cualificación as respostas correctas suman o mesmo que restan as incorrectas, non puntuando as deixadas en branco. A parte práctica consistirá na resolución dun ou varios casos prácticos. A cualificación final do exame será a suma das cualificacións obtidas en cada unha das partes. Para superar a materia é necesario obter un mínimo de 5 puntos na suma da cualificación de ámbalas dúas partes.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

DÍAZ Y GARCÍA CONLLEDO (dir.)/TRAPERO BARREALES/DURÁN SECO/ESCOBAR VÉLEZ, Casos prácticos de Derecho Penal. 1, Introducción y consecuencias jurídicas del delito, 1.ª, EOLAS, 2012, León

LUZÓN PEÑA, Diego-Manuel, Lecciones de Derecho penal. Parte general, 3.ª, Tirant lo Blanch, 2016, Valencia

LUZÓN PEÑA, Diego-Manuel (dir.), Derecho Penal en Casos Parte General -Estudio Analítico-práctico-, 1.ª, Tirant lo Blanch, 2018, Valencia

LUZÓN PEÑA, (dir.), DÍAZ Y GARCÍA CONLLEDO, (coord.), DE VICENTE REMESAL, PAREDES CASTAÑÓN. OLAIZOLA, Código Penal, 5.ª, Reus, 2017, Madrid

MIR PUIG, Santiago (a cargo de Víctor Gómez Martín), Derecho penal. Parte general, 10.ª, Reppertor, 2015, Barcelona

MUÑOZ CONDE, Francisco/GARCÍA ARÁN, Mercedes, Derecho penal. Parte general, 9.ª, Tirant lo Blanch, 2015, Valencia

Bibliografía Complementaria

ÁLVAREZ GARCÍA, Javier/GONZÁLEZ CUSSAC, José Luis (dir.), Comentarios a la reforma penal de 2010, 1.ª, Tirant lo Blanch, 2010, Valencia

BERDUGO GÓMEZ DE LA TORRE, Ignacio, Lecciones y materiales para el estudio del Derecho penal. Tomo I, Introducción al Derecho penal, 2.ª, Iustel, 2015, Madrid

BUSTOS RAMÍREZ, Juan/HORMAZÁBAL MALARÉE, Hernán, Lecciones de Derecho penal. Parte general, 1.ª ed. Reimpresión, Trotta, 2006, Madrid

CEREZO MIR, José, Curso de Derecho penal español. Parte general, Tomo III. Teoría jurídica del delito/2, 1.ª, Tecnos, 2001, Madrid

CEREZO MIR, José, Curso de Derecho penal español. Parte general, Tomo II. Teoría jurídica del delito/1, 6.ª, Tecnos, 1998, Madrid

CEREZO MIR, José, Curso de Derecho penal español. Parte general, Tomo I. Introducción, 6.ª, Tecnos, 2004, Madrid

COBO DEL ROSAL, Manuel/VIVES ANTÓN, Tomás, Derecho penal. Parte general, 5.ª, Tirant lo Blanch, 1999, Valencia

COBO DEL ROSAL, Manuel/QUINTANAR DÍEZ, Manuel, Instituciones de Derecho penal español, Parte general, 2.ª ed. Reimpresión, CESEJ, 2008, Madrid

COBO DEL ROSAL, Manuel; PERIS RIERA, Jaime Miguel; QUINTANAR DÍEZ, Manuel; SÁNCHEZ DOMINGO, Mª Belén, Sinopsis de Derecho penal. Parte general libro de estudio, 1.ª, Dykinson S.L., 2011, Madrid

CUELLO CONTRERAS, Joaquín, El Derecho penal español. Parte general. Nociones introductorias. Tomo I, 3.ª, Dykinson S.L., 2002, Madrid

CUELLO CONTRERAS, Joaquín, El Derecho penal español. Parte general. Volumen II. Teoría de delito, 1.ª, Dykinson S.L., 2009, Madrid

CUELLO CONTRERAS, Joaquín/MAPELLI CAFFARENA, Borja, Curso de Derecho penal. Parte general, 3.ª, Tecnos, 2015, Madrid

CUERDA ARNAU, María Luisa, Derecho Penal Parte General Casos prácticos, 1.ª, Tirant lo Blanch, 2004, Valencia

DEMETRIO CRESPO, Eduardo (coord.), Lecciones y materiales para el estudio del Derecho penal, Tomo II: Teoría del delito, 2.ª, Iustel, 2015, Madrid

DE VICENTE MARTÍNEZ, Rosario, Vademécum de Derecho penal, 4.ª, Tirant lo Blanch, 2016, Valencia

DÍEZ RIPOLLÉS, José Luis, Derecho penal español, Parte General, en esquemas, 4.ª, Tirant lo Blanch, 2016, Valencia

GARCÍA-PABLOS DE MOLINA, Antonio, Introducción al Derecho penal, 5.ª, Centro de Estudios Ramón Areces, 2012, Madrid

GIL GIL, Alicia/LACRUZ LÓPEZ, Juan Manuel/MELENDO PARDOS, Mariano/NÚÑEZ FERNÁNDEZ, José, Curso de Derecho penal, Parte General, 2.ª, Dykinson S.L., 2015, Madrid

GÓMEZ RIVERO, Carmen (dir.)/MARTÍNEZ GONZÁLEZ, Isabel/NÚÑEZ CASTAÑO, Elena, Nociones fundamentales de Derecho penal, Parte general, 3.ª, Tecnos, 2015, Madrid

GONZÁLEZ CUSSAC, José Luis, Esquemas: Derecho Penal. Parte General, 5.ª, Tirant lo Blanch, 2015, Valencia

GRACIA MARTÍN, Luis (coord.)/BOLDOVA PASAMAR, Miguel Ángel/ALASTUEY DOBÓN, Carmen, Lecciones de consecuencias jurídicas del delito: el sistema de penas, medidas de seguridad. consecuencias accesorias y responsabilidad civil derivadas del delito, 5.ª, Tirant lo Blanch, 2015, Valencia

JESCHECK, Hans-Heinrich/WEIGEND, Thomas, Tratado de Derecho penal. Parte general. Traducción de la 5.ª edición alemana por OLMEDO CARDENETE, 5.ª, Comares, 2002, Granada

LANDECHO VELASCO, Carlos María/MOLINA BLÁZQUEZ, Concepción, Derecho penal español. Parte general, 10.ª, Tecnos, 2017, Madrid

LASCURAIN SÁNCHEZ, Juan Antonio (coord.), Introducción al Derecho penal, 2.ª, Civitas Thomson Reuters, 2015, Navarra

LUZÓN CUESTA, José María, Compendio de Derecho penal Parte General, 23.ª, Dykinson S.L., 2016, Madrid

MAPELLI CAFFARENA, Borja, Las consecuencias jurídicas del delito, 5.ª, Civitas Thomson Reuters, 2011, Navarra

DEMETRIO CRESPO, Eduardo, Prevención general e individualización judicial de la pena, 2.ª, Editorial B de f, 2016, Buenos Aires

MAQUEDA ABREU, María Luisa/LAURENZO COPELLO, Patricia, El Derecho penal en casos. Parte general. Teoría y práctica, 5.ª, Tirant lo Blanch, 2017, Valencia

MARTÍNEZ ESCAMILLA, Margarita/MARTÍN LORENZO, María/VALLE MARISCAL DE GANTE, María, Derecho penal. Introducción. Teoría Jurídica del Delito. Materiales para su docencia y aprendizaje, 1.ª, Universidad Complutense de Madrid, 2012, Madrid

OBREGÓN GARCÍA, Antonio, Derecho penal. Parte general : elementos básicos de teoría del delito, 2.ª, Tecnos, 2015, Madrid

ORTIZ DE URBINA GIMENO, Iñigo (coord.), Memento Reforma penal: L.O. 5/2010, 1.ª, Francis Lefebvre, 2010, Madrid

ORTS BERENGUER, Enrique/GONZÁLEZ CUSSAC, José Luis, Compendio de Derecho penal. Parte General, 7.ª, Tirant lo Blanch, 2017, Valencia

POLAINO NAVARRETE, Miguel, Lecciones de Derecho penal parte general. Tomo I, 3.ª, Tecnos, 2017, Madrid

POLAINO NAVARRETE, Miguel, Lecciones de Derecho penal parte general. Tomo II, 2.ª, Tecnos, 2016, Madrid

QUINTERO OLIVARES, Gonzalo (con colaboración de F. MORALES PRATS), Parte General del Derecho Penal, 5.ª, Aranzadi, 2015, Pamplona

QUINTERO OLIVARES, Gonzalo (dir.), La reforma penal de 2010: análisis y comentarios, 1.ª, Aranzadi, 2010, Pamplona

QUINTERO OLIVARES, Gonzalo et al. (dir.), Esquemas de Teoría jurídica del delito y de la pena, 3.ª, Tirant lo Blanch, 2010, Valencia

RIOS, Julián/PASCUAL, Esther/ETXEBARRÍA, Xabier, Manual sobre las consecuencias jurídicas del delito. Su determinación y aplicación, 1.ª, Universidad Pontificia Comillas, 2016, Madrid

ROCA AGAPITO, Luis, Las consecuencias jurídicas del delito, 1.ª, Tirant lo Blanch, 2017, Valencia

RODRÍGUEZ RAMOS, Luis, Compendio de Derecho penal, 2.ª, Dykinson S.L., 2010, Madrid

RODRÍGUEZ VÁZQUEZ, Virgilio, Responsabilidad penal en el ejercicio de actividades médico-sanitarias, 1.ª, Marcial Pons, 2012, Madrid

ROXIN, Claus (traducción de la 2ª ed. alemana y notas por Diego-Manuel Luzón Peña, Miguel Díaz y Gar, Derecho penal. Parte general. T.I, Fundamentos. La estructura de la teoría del delito, 1.ª, Civitas Thomson Reuters, 2008, Madrid

ROXIN, Claus (Traducción y notas de Diego-Manuel Luzón Peña (Director), José Manuel Paredes Castañón, Derecho penal, Parte General, tomo II, Especiales formas de aparición del delito, 1.ª, Civitas, 2014, Madrid

RUBIO LARA, Pedro Ángel, Teoría de la pena y consecuencias jurídicas del delito, 1.ª, Tirant lo Blanch, 2017, Valencia

RUBIO LARA, Pedro Ángel, Manual Teórico-Práctico de la Teoría Jurídica del delito (adaptado a las reformas de 2015), 1.ª, Tirant lo Blanch, 2017, Valencia

SÁNCHEZ MELGAR, Julián (coord.), Código Penal. Comentarios y Jurisprudencia, 4.ª, Sepin, 2016, Madrid

SÁNCHEZ-OSTIZ, Pablo/IÑIGO CORROZA, María Elena, Delictum 2.0. Materiales para clases prácticas de introducción a la teoría general del delito, 3.ª, Aranzadi, 2015, Pamplona

SÁNCHEZ-OSTIZ GUTIÉRREZ, Pablo, Casos que hicieron doctrina en Derecho penal, 2.ª, La Ley, 2011, Madrid

VARELA CASTRO, Luciano/BARREIRO PRADO, Xosé Xoán, Diccionario xurídico galego, 1.ª, Ed. Xerais/Xunta de Galicia, 2011, Vigo

ZÁRTAE CONDE, Antonio/GONZÁLEZ CAMPO, Eleuterio, Derecho penal. Parte General, 1.ª, La Ley, 2015, Madrid

ZUGALDÍA ESPINAR, José Miguel (dir.)/PÉREZ ALONSO, Esteban Juan (coord.)/et al., Fundamentos de Derecho penal (Parte General), 4.ª, Tirant lo Blanch, 2010, Valencia

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dereito penal II/O03G081V01402

Criminoloxía e dereito penitenciario/O03G081V01925

Dereito penal e procesual de menores/O03G081V01924

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito: Dereito constitucional I/O03G081V01103

Dereito: Dereito romano/O03G081V01104

Dereito: Teoría do dereito/O03G081V01102

Informática: Novas tecnoloxías aplicadas ao dereito/O03G081V01101

Outros comentarios

A asistencia á clase non é obrigatoria pero, en todo caso, si é recomendable.

Aconséllase levar un estudo constante dende o comezo ata o final do primeiro período do curso académico.

É imprescindible asistir á aula co Código Penal vixente.

É necesario estudar a materia a través de manuais e do Código Penal vixente.

O manual de referencia é o seguinte: LUZÓN PEÑA, Diego-Manuel, Lecciones de Derecho penal. Parte general, 3.ª ed., Valencia, Tirant lo Blanch, 2016.

É necesario completar o estudo a través da xurisprudenza. Xa que logo, será preciso o adecuado manexo das Bases de Datos xurídicas (electrónicas).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito internacional público**

Materia	Dereito internacional público			
Código	003G081V01303			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Sánchez Ramos, María Belén			
Profesorado	Sánchez Ramos, María Belén			
Correo-e	bsanchez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia pretende achegar ao alumno un coñecemento da dimensión xurídica da Sociedade Internacional e da función do Dereito Internacional Público como sistema regulador das relacións na orde internacional. Con esa finalidade, o Programa divídese en tres grandes partes: o ordenamento xurídico internacional; os suxeitos do Dereito Internacional Público e a aplicación do Dereito Internacional Público			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.	• saber
CG2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual	• saber
CG3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica	• saber • saber facer
CG4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	• saber facer • Saber estar / ser
CE35	CE43 - Coñecer o ordenamento xurídico internacional, identificar os seus problemas de aplicación e saber abordar a súa solución	• saber • saber facer
CE36	CE44 - Ser capaz de interpretar e analizar críticamente o ordenamento xurídico-internacional	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.	• saber facer • Saber estar / ser
CT2	Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.	• saber • saber facer • Saber estar / ser
CT3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.	• saber facer • Saber estar / ser
CT4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.	• saber facer • Saber estar / ser
CT5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Esta materia pretende posibilitar o ensino sistemático do Ordenamento xurídico que está destinado a regular a sociedade/comunidade internacional, facilitando a comprensión entre o alumnado dos problemas básicos que rodean aquel.	CB1 CB2 CB3 CB4
Desde unha perspectiva xurídico-formal, o Dereito internacional preséntaselle ao alumnado na súa dimensión positiva, ofrecendo o maior número posible de referencias á normativa en vigor. Esta perspectiva complétase cunha aproximación histórico-sociolóxica, expoñendo ao alumnado as realidades subxacentes ás normas e o medio concreto en que estas están chamadas a rexer, posto que para un ensino eficaz da materia é fundamental unha exposición dos acontecementos históricos e dos acontecementos sociolóxicos.	CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CE35 CE36
Así mesmo, ambos os enfoques acompañanse dunha aproximación axiolóxica ao dereito internacional, coa finalidade de procurar unha constante valoración da norma co ideal de Xustiza. Desde logo, a dimensión finalista da actividade docente conduce a que o ensino non se reduza a unha descrición do ordenamento xurídico internacional, senón que debe facerse reflexionar o alumno sobre o conxunto de valores que inspiran e aos que aspira este ordenamento. Desta forma, ao ensinar e difundir o Dereito internacional preténdese contribuír, en boa medida, a facer progresar a Sociedade internacional e os suxeitos que a compoñen na vía da paz.	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Tendo en conta o contido esencial desta disciplina científica, a súa docencia expónse desde unha visión realista, pero co firme propósito de facer partícipe o alumnado dos valores que inspiran o ordenamento xurídico internacional, apuntando, cando sexa posible, suxestións para a mellora das normas que o integran e insistindo, sobre todo, no seu cumprimento. Neste contexto sitúase unha das funcións máis importantes da docencia do Dereito internacional público: demostrarlle ao estudantado, e convencelo, de que esta é unha disciplina cada vez máis relevante na formación de todo xurista e que tomen conciencia da perspectiva internacional, que lles confire o coñecemento do Ordenamento xurídico internacional, como un elemento imprescindible do mundo interdependente.	
A función docente universitaria, en que se combina unha función informativa e outra formativa, debe servir para formar xuristas que poidan atopar saídas profesionais vinculadas cos seus estudos pero, sobre todo, tamén debe servir para formar e potenciar as capacidades intelectuais dos estudantes para que poidan e saiban afrontar de forma crítica os valores e as actitudes sociais que se desenvolven nas sociedades nacionais e internacional de que eles forman parte.	

Contidos

Tema

I. O Ordenamento Xurídico-Internacional

Lección 1 .- A Sociedade Internacional e o seu ordenamento xurídico	1. A Sociedade Internacional A) Evolución histórica B) Carácteres básicos 2.O Dereito Internacional como ordenamento xurídico da Sociedade Internacional A) Concepto de Dereito Internacional Público B) Carácteres do Dereito Internacional Público C) Funcións do Dereito Internacional Público
Lección 2.- A formación do Dereito internacional público	1. A creación e o desenvolvemento progresivo do Dereito Internacional Público 2. Os Tratados Internacionais A) O procedemento de celebración dos Tratados B) A aplicación dos Tratados 3. O costume e os principios xerais 4. Os actos unilaterais dos Estados e das Organizacións Internacionais 5. A recepción das normas internacionais nos ordenamentos internos
II. Os suxeitos do Dereito Internacional Público	
A) O ESTADO	
Lección 3.- O Estado como suxeito primario do Dereito Internacional Público	1. Os elementos constitutivos do Estado 2. O recoñecemento de Estados e o recoñecemento de gobernos 3.As inmunidades do Estado 4.A sucesión de Estados
Lección 4.- O territorio do Estado	1.Concepto e natureza do territorio 2.Modos de adquisición do territorio 3.A delimitación do territorio A) As fronteiras B) Relacións de veciñanza e cooperación transfronteriza 4. As modificacións no exercicio da competencia territorial do Estado

Lección 5.- A competencia territorial do Estado sobre certos espazos marítimos	<ol style="list-style-type: none"> 1.A evolución do Dereito Mar: factores e intereses 2.Os espazos marítimos suxeitos á soberanía dos Estados 3.Os espazos marítimos suxeitos a certas competencias funcionais dos Estados 4.Os espazos marítimos non suxeitos ás competencias dos Estados e certas situacións especiais
Lección 6.- As competencias estatais sobre os espazos supraterrrestres	<ol style="list-style-type: none"> 1.O espazo aéreo 2.Os espazos supraterrrestres non suxeitos ás competencias territoriales dos Estados: O espazo ultraterrrestre
Lección 7.- Outros espazos de interese internacional	<ol style="list-style-type: none"> 1.Os cursos de auga internacionais 2.As canles internacionais 3.Os espazos polares 4.Espazos e recursos naturais: o medio ambiente e a súa protección internacional
Lección 8.-A poboación do Estado	<ol style="list-style-type: none"> 1.A nacionalidade: competencias do Estado sobre os seus súbditos no estranxeiro 2.A condición xurídica do estranxeiro 3.Réximes cualificados de extranxería
Lección 9.- Os órganos do Estado nas Relacións Internacionais	<ol style="list-style-type: none"> 1.Os órganos centrais 2.A representación diplomática 3.As oficinas consulares
B) AS ORGANIZACIONES INTERNACIONAIS	
Lección 10.- Aspectos xerais das Organizacións Internacionais	<ol style="list-style-type: none"> 1.Antecedentes e evolución histórica 2.Concepto 3.Estrutura e formación da vontade 4.Personalidade xurídica internacional 5.Clases
Lección 11.-A Organización das Nacións Unidas	<ol style="list-style-type: none"> 1.Antecedentes e evolución histórica 2.Propósitos e principios 3.Os membros 4.A estrutura institucional 5.As principais funcións
C) A PERSONA HUMANA	
Lección 12.- A persoa humana ante o Dereito Internacional Público	<ol style="list-style-type: none"> 1.A subxetividade internacional do individuo 2.A capacidade de actuar do individuo ante órganos internacionais 3.A responsabilidade internacional do individuo 4.A protección dos Dereitos Humanos
III.A APLICACIÓN DO DEREITO INTERNACIONAL PÚBLICO	
Lección 13.-A responsabilidade internacional	<ol style="list-style-type: none"> 1.Codificación e desenvolvemento progresivo do dereito sobre a responsabilidade internacional 2.A responsabilidade internacional por feitos internacionalmente ilícitos 3.A responsabilidade internacional polas consecuencias perxudiciais de actos non prohibidos polo Dereito internacional público
Lección 14.- Os procedementos para asegurar a aplicación das normas internacionais	<ol style="list-style-type: none"> 1.A protección diplomática 2.As medidas de autotutela 3.Os procedementos institucionalizados
Lección 15.- Os procedementos pacíficos de solución das controversias internacionais	<ol style="list-style-type: none"> 1.As controversias internacionais 2.Os procedementos non xurisdicionais de solución de controversias 3.Os procedementos xurisdicionais de solución de controversias
Lección 16.-O control do uso da forza	<ol style="list-style-type: none"> 1.A prohibición da ameaza ou do uso da forza 2.A regulamentación dos conflitos armados 3.O Dereito Internacional Humanitario

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	23	39.8	62.8
Lección maxistral	51.5	80.7	132.2
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	0	3
Resolución de problemas	1	26	27

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Traballos de aula	Os traballos de aula dividiranse en diversas actividades nas que o alumno adquire un protagonismo fundamental. Estas actividades centraranse, basicamente, na realización de prácticas e exposición de traballos nas que o alumno debe saber manexar os principais instrumentos xurídicos internacionais.
Lección maxistral	Nas sesións maxistras presentaranse ao alumno os conceptos fundamentais da asignatura

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Na sesión maxistral trataranse as cuestións fundamentais da materia. As debidas poderán plantearse tanto nas sesións maxistras, nas clases prácticas así como no horario de tutorías que se publicará o inicio do curso.
Traballos de aula	Nos traballos na aula o alumno aplicará os coñecementos adquiridos na sesión maxistral ben mediante resolución de casos prácticos, comentarios de Sentenzas, análises de Resolucións do Consello de Seguridade...

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas	O traballo de aula valorarase en atención a dous criterios: por unha banda, os casos prácticos e traballos que sexan obxecto de exposición na aula, así como, por outra banda, mediante os casos prácticos que deberán ser entregados ao profesor (dous durante o cuadrimestre). A nota máxima que se poderá obter é de dous puntos, repartidos da seguinte maneira: un punto máximo pola resolución e exposición de traballos en aula e 0,5 puntos máximo cada un dos traballos que deberán ser entregados ao profesor no prazo establecido. Resultados de aprendizaxe: Esta materia pretende posibilitar o ensino sistemático do Ordenamento xurídico que está destinado a regular a Sociedade/Comunidade internacional, facilitando a comprensión entre os alumnos dos problemas básicos que rodean ao mesmo.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CG1 CG2 CG3 CG4 CE35 CE36 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os coñecementos adquiridos na sesión maxistral serán avaliados mediante unha proba escrita que consistirá no desenvolvemento de catro preguntas. Esta proba escrita valorarase ata un máximo de 8 puntos. Non se alcanzará o aprobado se algunha pregunta é cualificada cun 0. Aqueles alumnos que opten polo sistema de avaliación continúa, deben ter unha nota mínima nesta proba dun 3,5 e ningunha pregunta cualificada cun 0 para que se some a nota dos traballos na aula. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2018-2019 Resultados de aprendizaxe: Esta materia pretende posibilitar o ensino sistemático do Ordenamento xurídico que está destinado a regular a Sociedade/Comunidade internacional, facilitando a comprensión entre os alumnos dos problemas básicos que rodean ao mesmo.	80	CB2 CB3 CB5 CG4 CE35 CE36 CT1 CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA ASISTENTES 1ª EDICIÓN DE ACTAS

O primeiro día de clase, entregaráselles unha **ficha de opción de avaliación**, que deberán entregar a o profesor, no prazo

de unha semana, e na que deben optar entre o sistema de avaliación continua ou o sistema de avaliación final. Si optan por a avaliación continúa, na primeira oportunidade de exame, non poderán acudir a a modalidade de avaliación final. En esta modalidade, o alumno só terá que realizar un exame escrito que consistirá no desenvolvemento de catro preguntas, que se evaluará tal e como se establece en o epígrafe "probas" de esta guía docente.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA NON ASISTENTES 1ª EDICIÓN DE ACTAS

Aqueles alumnos que non se sometan a a avaliación continúa, a proba a realizar, **modalidade avaliación final**, constará de dous partes: a realización de unha proba escrita con cuestións de desenvolvemento así como a resolución dun caso práctico. A proba escrita cualificarase sobre un máximo de 8 puntos e a resolución do caso práctico sobre un máximo de dous. A nota da resolución do caso práctico só se sumará a da proba escrita a condición de que a cualificación obtida en esta sexa igual ou superior a 3,5 e ningunha pregunta cualificada con un 0.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA 2ª EDICIÓN DE ACTAS E FIN DE CARREIRA

1. Os alumnos que, optando por o **sistema de avaliación continúa** non superen a materia na primeira oportunidade, conservaráselles a nota que obtivesen na avaliación continua cando se presenten a a segunda oportunidade (exame de xuño e no seu caso, seguinte curso académico), tendo que realizar exclusivamente a parte teórica do exame que consistirá, do mesmo xeito que na primeira oportunidade, en preguntas de desenvolvemento sobre epígrafes de o programa
2. Aqueles alumnos que **non sigan o sistema de avaliación continúa**, o sistema de avaliación será o que establece en os criterios de Avaliación para non asistentes 1ª edición de Actas.
3. O exame correspondente a **Convocatoria Fin de carreira** desenvolverase igual que o de a modalidade avaliación final (criterios de avaliación para non asistente, 1ª edición de Actas).

As datas e horarios de as probas de avaliación de as diferentes materias serán as especificadas en o calendario de probas de avaliación aprobado por a Xunta de Facultade para o Curso 2018-2019.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Díez de Velasco, M, Instituciones de Derecho Internacional Público, Última edición, Tecnos

Díez de Velasco, M, Las Organizaciones Internacionales, Última edición, Tecnos

Sobrino Heredia, JM, Textos para el estudio del Derecho Internacional Público, del Derecho de la Unión Europea y el Derecho Internacional de los espacios, 2016, Tirant lo blanch

Bibliografía Complementaria

Carrillo Salcedo, J.A, El Derecho Internacional en perspectiva histórica, 1991, Tecnos

Pastor Ridruejo, J.A, Curso de Derecho Internacional Público y Organizaciones Internacionales, Última edición, Tecnos

Andrés Sáenz de Santa María, P, Sistema de Derecho Internacional Público, Última edición, Civitas

Remiro Brotons y otros, Derecho Internacional. Curso General, 2010, Tirant lo blanch

Sánchez, V.M, Derecho Internacional Público, Última Edición, Huygens Editorial

Jiménez Piernas, C, Introducción al Derecho Internacional Público. Práctica de España y de la Unión Europea, Última edición, Tecnos

Casnovas, O; Rodrigo, A, Compendio de Derecho Internacional Público, Última edición,

Casado Raigon, R, Derecho Internacional. Parte General, Última edición, Tecnos

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Unión Europea, constitución e medio ambiente/O03G081V01913

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito da Unión Europea/O03G081V01304

Outros comentarios

Para a preparación desta materia recoméndase o manual do Prof. Díez de Velasco e a Recopilación de textos do Prof. Sobrino Heredia

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito da Unión Europea**

Materia	Dereito da Unión Europea			
Código	003G081V01304			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Sánchez Ramos, María Belén			
Profesorado	Mosquera Casero, Jose Sánchez Ramos, María Belén			
Correo-e	bsanchez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O estudo desta materia permitirá ao estudante coñecer mellor a súa condición de cidadán europeo e, sobre todo, ampliará a súa comprensión da dimensión xurídica da Unión Europea. Isto último permitiralle constatar a importancia que pode alcanzar o dereito nos procesos de integración.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer • Saber estar / ser
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber facer • Saber estar / ser
CG1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.	• saber
CG2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual	• saber
CG3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica	• saber • saber facer
CG4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	• saber facer • Saber estar / ser
CE37	CE45 - Coñecer a estrutura organizativa e institucional da UE, así como o Ordenamento xurídico comunitario e as súas fontes e incidencia no ordenamento nacional así como as súas relacións co ordenamento xurídico internacional	• saber • saber facer
CE38	CE46 - Ser capaz de manexar e interpretar o ordenamento xurídico comunitario	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.	• saber facer • Saber estar / ser
CT3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.	• saber facer • Saber estar / ser
CT4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.	• saber facer • Saber estar / ser
CT5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

A finalidade desta materia é que o alumno conozca a súa condición de cidadano europeo e comprenda a dimensión xurídica da Unión Europea

CB1
CB2
CB3
CB4
CB5
CG1
CG2
CG3
CG4
CE37
CE38
CT1
CT3
CT4
CT5

Contidos

Tema	
Tema 1. Orixe e evolución histórica da Unión Europea	1. Antecedentes históricos da UE 2. O proceso de profundización da UE: la revisión de los Tratados comunitarios 3. A adhesión de novos Estados
Tema 2. A especificidade do fenómeno comunitario fronte o ordenamento internacional	1. Configuración xurídica: a UE como Organización Internacional 2. Valores, obxectivos e principios 3. O sistema de competencias
Tema 3. A especificidade do Dereito da Unión Europea fronte ó dereito interno (I)	1. A integración europea no marco das formas de Estado 2. O "Dereito orixinario" da UE e o concepto de Constitución
Tema 4. A especificidade do Dereito da Unión Europea fronte ó dereito interno (II)	1. Bases constitucionais da pertencencia á Unión Europea 2. A pertencencia á UE e as súas consecuencias sobre o sistema constitucional de fontes do Dereito 3. A pertencencia á Unión Europea e as súas consecuencias sobre a organización territorial do Estado español
Tema 5. Sistema institucional da UE (I)	1. Consideracións xerais: principios e medios 2. O Consello Europeo 3. O Consello
Tema 6. Sistema institucional da UE (II)	1. O Parlamento Europeo 2. A Comisión 3. Outras institucións e órganos
Tema 7. Ordenamento xurídico da UE (I)	1. O Dereito orixinario 2. O Dereito derivado 3. O proceso de formación do Dereito derivado
Tema 8. Ordenamento xurídico da UE (II)	1. As relacións entre o Dereito da UE e os Dereitos internos dos Estados membros 2. Os principios de efecto directo, primacía e responsabilidade do Estado 3. Desenvolvemento e execución do Dereito da UE
Tema 9. Sistema xudicial da UE	1. O Tribunal de Xustiza da UE: organización e funcionamento 2. Sistema de recursos ante o TJUE 3. A cuestión prexudicial: cooperación entre o TJUE e o xuíz nacional
Tema 10. A Aplicación do dereito da Unión Europea (I): Dereitos humanos e cidadanía europea	1. O proceso de incorporación dos Dereitos no Dereito da UE 2. A Carta de Dereitos Fundamentais da Unión Europea 3. A cidadanía europea
Tema 11. A aplicación do dereito da Unión Europea (II): As liberdades fundamentais do mercado interior	1. O proceso de integración económica 2. A libre circulación de mercancías e capitais 3. A libre circulación de persoas e servizos
Tema 12. A Aplicación do dereito da Unión Europea (II): As políticas da UE	1. As políticas comúns da Unión 2. As políticas compartidas da Unión 3. As políticas nas que a Unión dispón de competencias de cooperación, apoio, complemento ou axuda
Tema 13. Acción Exterior da UE: Política exterior e de seguridade común	1. A personalidade internacional da UE 2. As competencias internacionais da UE 3. A Política exterior e de seguridade común
Tema 14. Espazo de liberdade, seguridade e xustiza: tutela xudicial e procesal na Unión Europea	1. Proceso de constitución do Espazo de liberdade, seguridade e xustiza 2. Control de fronteiras, asilo e inmigración 3. Cooperación xudicial civil e penal 4. Cooperación policial en materia penal

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	19.5	22.5	42
Lección maxistral	33	62	95
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	0	3
Resolución de problemas	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	Os traballos do aula centraranse na realización de diversas actividades onde o principal protagonista é o alumno. As actividades consisten basicamente, na resolución de casos prácticos así como a exposición de traballos no aula
Lección maxistral	Nas sesións maxistrais presentarase e explicarase ao alumno os aspectos principais da disciplina

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Na sesión maxistral explicarase as cuestións fundamentais da materia. Calquera dúbida pode ser consultada tanto na aula como nos horarios de tutoría.
Traballos de aula	Nos traballos de aula o alumno aplicará os coñecementos adquiridos na sesión maxistral

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os coñecementos adquiridos na sesión maxistral serán avaliados mediante unha proba escrita na que se exporán cuestións de desenvolvemento. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o Curso 2018-2019 Resultado de aprendizaxe: A finalidade desta materia é que o alumno conozca a súa condición de cidadano europeo e comprenda a dimensión xurídica da Unión Europea	80	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CE37 CE38 CT1 CT3 CT4 CT5
Resolución de problemas	O traballo da aula valorarase en atención a dous criterios: por unha banda, os casos prácticos e traballos que sexan obxecto de exposición na aula, así como, por parte, mediante os traballos ou casos prácticos que deberán ser entregados ao profesor Resultado de aprendizaxe: A finalidade desta materia é que o alumno conozca a súa condición de cidadano europeo e comprenda a dimensión xurídica da Unión Europea	20	CB2 CB3 CB5 CG4 CT1 CT3 CT4 CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

A impartición e avaliación desta materia é responsabilidade de dúas áreas de coñecemento o área de Dereito Constitucional e o área de Dereito Internacional Público:

-Área de Dereito Internacional Público impartirá as leccións 1-2; 5-8 e 13. Estas leccións impartiranse na primeira metade do primeiro cuatrimestre.

- Área de Dereito Constitucional impartirá o resto de o temario:leccións 3-4; 9-12e 14. Estas leccións impartiranse na segunda metade do primeiro cuatrimestre

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA ASISTENTES 1ª EDICIÓN ACTAS

En canto a **avaliación**, cada unha de as áreas de coñecemento que participan na materia ten un peso **proporcional a a súa carga docente: Dereito Internacional 50% e Dereito Constitucional 50%**. Cada área, a hora de determinar a súa nota, farao seguindo os criterios establecidos na metodoloxía, é dicir, 80% exame final e 20% traballos de aula.

En relación á **proba ou exame final escrito**, esta proba constará de dous partes, unha por cada Área de coñecemento. Cada parte farase en follas independentes, para que cada profesor poida corrixir a súa parte. **Para superar a materia é necesario obter un mínimo do 50% en cada parte, é dicir, 2,5 puntos.**

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA NON ASISTENTES 1ª EDICIÓN ACTAS

Os **alumnos que non se sometan a a avaliación continua**, a proba a realizar constará de dúas partes: a realización dunha proba escrita con cuestións de desenvolvemento -que se valorará con un máximo de 4 puntos por cada área de coñecemento- así como a resolución dun caso práctico -que se valorará con un máximo de 1 punto por cada área de coñecemento-, exame que, en todo caso, representará o 100% da cualificación final. **Tanto o exame final como o caso práctico constarán de dous partes, unha por cada Área de coñecemento.** Cada parte farase en follas independentes, para que cada profesor poida corrixir o seu parte. **Para superar a materia é necesario obter un mínimo de o 50% en cada parte, é dicir, 2,5 puntos.**

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA 2ª EDICIÓN DE ACTAS E FIN DE CARREIRA

1. Os alumnos **que seguisen o sistema de avaliación continua** e acudan a segunda oportunidade de exame ,só terán que realizar a parte teórica, que consistirá en preguntas de desenvolvemento, posto que conservarán a cualificación obtida nos traballos na aula. Aplicaranse os mesmos criterios de avaliación que para asistentes a 1ª edición de Actas.
2. Os **alumnos que non se seguiron o sistema de avaliación continúa**, os criterios de avaliación son os que constan no apartado de criterios de avaliación para non asistentes 1ª edición de Actas.
3. O exame correspondente a a convocatoria "**Fin de carreira**", os criterios de avaliación son os que constan no apartado de criterios de avaliación para non asistentes 1ª edición de Actas.

As datas de exame será as aprobadas en Xunta de Facultade para o curso 2018-2019

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Mangas Martín, A y Liñán Nogueras, D.J, Instituciones y Derecho de la Unión Europea, Última Edición, Tecnos
Sobrino Heredia, J.M, Textos para el estudio del Derecho Internacional Público, Derecho de la Unión Europea y el Derecho Internacional de los espacios, 2016, Tirant lo blanch

Bibliografía Complementaria

Alcaide Fernández, J; Casado Raigón, R, Curso de Derecho de la Unión Europea, Última Edición, Tecnos
Díez de Velasco, M (Coordinado por JM Sobrino), Las Organizaciones Internacionales, Última Edición, Tecnos
Sánchez, Víctor, M (dir), Derecho de la Unión Europea, Última Edición, Huygens Editorial
Sánchez Ramos, B (dir), La Unión Europea como actor global. Algunas cuestiones analizadas desde el Tratado de Lisboa, 2013, Tirant lo blanch

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Unión Europea, constitución e medio ambiente/O03G081V01913

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito internacional público/O03G081V01303

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito: Dereito constitucional I/O03G081V01103

Dereito: Dereito constitucional II/O03G081V01204

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito administrativo I				
Materia	Dereito administrativo I			
Código	003G081V01401			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Bustillo Bolado, Roberto Orlando			
Profesorado	Bustillo Bolado, Roberto Orlando Crespo Pérez, Manuel Antonio			
Correo-e	rbustillo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Os obxectivos que persegue o ensino desta materia son o exame e análise do Ordenamento xurídico-administrativo, así como as distintas modalidades de Administracións públicas e os ***instrumentos xurídicos da súa actividade (con particular atención á teoría do acto administrativo e do procedemento, por unha banda, e aos contratos das Administracións, por outra).			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	• saber
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber facer
CG3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica	• Saber estar / ser
CG4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	• saber
CE15	CE19 - Coñecer de forma sistemática contidos propios da parte xeral do Dereito Administrativo manexando fontes positivas, xurisprudenciais e doctrinais	• saber
CE16	CE20 - Ser capaces de entender correctamente os documentos que integran con carácter xeral un expediente administrativo e de actuar conforme a Dereito nun procedemento, tanto desde da posición da Administración como desde a das persoas e empresas interesadas	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.	• saber facer
CT3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.	• saber facer
CT5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.	• saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Alcanzar unha visión e comprensión do conxunto dos mecanismos e institucións da parte xeral do Dereito Administrativo, manexar con soltura o sistema de fontes da materia obxecto de estudo e resolver problemas xurídicos relacionados coa materia obxecto de estudo.	CB1 CB3 CB4 CG3 CG4 CE15 CE16 CT1 CT3 CT5

Contidos
Tema

Tema 1- O Dereito Administrativo e a Administración pública: concepto e caracteres; fontes, en particular o Regulamento.

Tema 2- Os suxeitos: As Administracións públicas e a súa organización. O administrado

Tema 3- Fundamentos da actividade administrativa: o principio de legalidade da Administración

Tema 4- Os actos administrativos: clases, elementos, eficacia, validez. O silencio administrativo

Tema 5- O procedemento administrativo

Tema 6- Os recursos administrativos

Tema 7- Coacción administrativa. En particular, a execución dos actos administrativos

Tema 8- Contratos do sector público

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	38	76	114
Lección maxistral	40.5	48.6	89.1
Probas de resposta curta	1	20.9	21.9

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	<p>Desenvolveranse (nos Grupos *B), a título de exemplo, actividades do tipo das seguintes, coa finalidade de repasar ou profundar nos contidos abordados nas sesións maxistrais:</p> <ul style="list-style-type: none">* Resolución de supostos prácticos.* Análise de contidos específicos (por exemplo, sentenzas sobre contidos do temario).* Postas en común e resolución de dúbidas. <p>O traballo en seminarios DEBERÁ ser complementado pola/polo estudante con traballo autónomo, e PODERÁ voluntariamente ser complementado con *tutorías individualizadas nos días e horas fixados pola Facultade de Dereito.</p>
Lección maxistral	<p>O profesor exporá os contidos da materia obxecto de estudo, expondo sobre a marcha preguntas aos alumnos e convidándolles a participar resolvendo cuestións e casos.</p> <p>O traballo en sesión maxistral DEBERÁ ser complementado pola/polo estudante con traballo autónomo, e PODERÁ voluntariamente ser complementado con *tutorías individualizadas nos días e horas fixados pola Facultade de Dereito.</p>

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atenderase aos alumnos en horario de *tutorías e ao termo de cada sesión en aula.
Seminario	Atenderase aos alumnos en horario de *tutorías e ao termo de cada sesión en aula.
Probas	Descrición
Probas de resposta curta	Atenderase aos alumnos en horario de *tutorías e ao termo de cada sesión en aula.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Lección maxistral	Se evaluará a capacidade de as/de os estudantes para responder oralmente PREGUNTAS E PROBAS OBXECTIVAS orais que o profesor vaia suscitando a o longo de a súa exposición. A mera asistencia non se valora. Resultado de aprendizaxe: Alcanzar unha visión e comprensión de o conxunto de os mecanismos e institucións de a parte xeral de o Dereito Administrativo, manexar con soltura o sistema de fontes de a materia obxecto de estudo e resolver problemas xurídicos relacionados con a materia obxecto de estudo.	10	CB1 CB3 CB4 CG3 CG4 CE15 CE16 CT1 CT3 CT5
Seminario	Se evaluará a capacidade de as/vos estudantes para resolver casos prácticos, debater, expoñer e, en xeral, a súa participación activa. A mera asistencia non se valora. Resultado de aprendizaxe: Alcanzar unha visión e comprensión de o conxunto de os mecanismos e institucións de a parte xeral de o Dereito Administrativo, manexar con soltura o sistema de fontes de a materia obxecto de estudo e resolver problemas xurídicos relacionados con a materia obxecto de estudo.	40	CB1 CB3 CB4 CG3 CG4 CE15 CE16 CT1 CT3 CT5
Probas de resposta curta	O estudante terá que responder varias preguntas (de corte teórico e/ou práctico), podendo utilizar textos legais. Resultado de aprendizaxe: Alcanzar unha visión e comprensión de o conxunto de os mecanismos e institucións de a parte xeral de o Dereito Administrativo, manexar con soltura o sistema de fontes de a materia obxecto de estudo e resolver problemas xurídicos relacionados con a materia obxecto de estudo.	50	CB1 CB3 CB4 CG3 CG4 CT1 CT3 CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. AVALIACIÓN CONTINUA O 50% de a cualificación deriva de unha proba final e o 50% restante deriva de a avaliación continua a o longo de o cuatrimestre, con os seguintes mecanismos correctores en función de o resultado de o exame (proba) final:

- de 0,0 a 3,4 puntos en o exame final: o 100% de a cualificación final será a nota de o exame.
- de 3,5 a 7,4 puntos en o exame final: a cualificación será a media entre o exame e a avaliación continua.
- de 7,5 a 10 puntos en o exame final: a cualificación será a media entre o exame e a avaliación continua sempre que tal media sirva para que o estudante mellore a cualificación de o exame, de non ser así (e en beneficio de o estudante) computarase só a nota de o exame.

A avaliación continua deriva de unha valoración de conxunto de o traballo desenvolvido por a/o estudante a o longo de o curso. A título orientativo, valorarase en un 10% o traballo en os grupos A, e en un 40% de o traballo en os grupos B [incluíndo aquí, de acordo con os contidos de a memoria, resolución de casos prácticos (30%) + exposición e debate (10%)].

A presenza física de un estudante en clase non é mérito algún. O mero feito de asistir a clase non é unha actividade que reflecta ningunha actitude nin aptitude de o alumno nin favorable nin desfavorable en términos académicos ou intelectuais, nin aporta absolutamente ningún dato relevante que sirva para avaliar nin competencias nin habilidades nin o coñecemento e madurez alcanzado respecto de os contidos de a materia -que é de o que se trata, en definitiva-. En consecuencia, asistir a clase por si só NON SE VALORA. O que si se valora en a avaliación continua é a asistencia activa (asistencia + participación).

Valorarase positivamente a disposición voluntaria de os alumnos para efectuar lecturas ou traballos complementarios tutorizados por o profesor.

Para poder acceder a a avaliación continua será requisito necesario que a/o estudante incorpore a súa fotografía a a ficha correspondente en a plataforma TEMA e SOLICITALO EXPRESAMENTE A través de A PLATAFORMA FAITIC.

A cualificación de os alumnos que (por circunstancias persoais, laborais ou académicas) non participen en a avaliación

contínua, derivará en un 100% de o exame final.

EXAME Queda prohibido o uso de calquera tipo de dispositivo eléctrico ou electrónico durante o exame; o incumplimento por parte de un/unha estudante de esta regra supoñerá o suspenso con un unha cualificación de "0" puntos, sen prexuízo de as posibles medidas disciplinarias que resulten pertinentes.- Primeira opción - maio O exame será oral, e o estudante poderá durante o mesmo consultar textos legais de acordo con as instrucións facilitadas por o profesor.

A os efectos de poder calcular o tempo medio de duración de cada exame e, con iso, poder garantir a os alumnos que os seus exames teña lugar o día de a convocatoria oficial, os estudantes que desexen asistir a o exame oral deberán previamente manifestar tal vontade a través de a plataforma TEMA.

Os alumnos que o soliciten graciamente con a suficiente antelación, sempre que o profesorado teña disponibilidad, poderán realizar un exame oral en unha data ou hora distinta (pero próxima) a a de a convocatoria oficial de exame. Tal data será previamente fixada por o profesor e será a mesma para todos os solicitantes. A solicitude deberá ser por escrito e incluír renuncia expresa ao dereito a presentarse a o exame en a data fixada oficialmente.

- Segunda opción - xullo. O exame consistirá en un número limitado de cuestións de resposta escrita e curta. Poderanse utilizar textos legais de acordo con as instrucións que facilite o profesor.

- Fin de carreira A avaliación de fin de carreira dependerá en un 100% da nota do exame (que será de o mesmo tipo que o utilizado en a convocatoria de xullo).

- Outros aspectos As datas e horarios de as probas de avaliación de as diferentes convocatorias son as especificadas en o calendario de probas de avaliación aprobado por a Xunta de Facultade

ART. 13.2.d de o ESTATUTO DE O ESTUDANTE UNIVERSITARIO: O art. 13.2.d de o Estatuto de o Estudiante Universitario (aprobado por R.D. 1791/2010, de 30 de decembro) establece como deber de todos os estudantes: "Absterse de a utilización ou cooperación en procedementos fraudulentos en as probas de avaliación, en os traballos que se realicen ou en documentos oficiais de a universidade". Si o profesor constatase en calquera momento a infracción de tal deber (copiar en un exame; plagiar todo o parte de un traballo de libros, revistas, páxinas web etc.; presentar como propios traballos total ou parcialmente alleos; etc.), o alumno suspenderá ese curso a materia con un 0, sen prexuízo de as posibles medidas disciplinarias que resulten pertinentes.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Parada Vázquez, R., Derecho Administrativo I y II, última edición, Open Ediciones Universitarias, -, Madrid

Martín Rebollo, L., Leyes Administrativas, Última edición, Aranzadi, -, Navarra

Martín Rebollo, L., Manual de las Leyes Administrativas, última edición, Aranzadi, -, Navarra

Gamero Casado, E. (Dir.), Tratado de procedimiento administrativo común y régimen jurídico de las Administraciones Públicas (2 vols.), última edición, Tirant lo Blanch, -, Valencia

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase levar a materia ""ao día"" e dedicar ao estudo en casa ou na Biblioteca polo menos tanto tempo semanal como horas téñanse de clase.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito penal II				
Materia	Dereito penal II			
Código	003G081V01402			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	García Sobrado, José Manuel			
Profesorado	García Sobrado, José Manuel Rodríguez Vázquez, Virgilio			
Correo-e	jsobrado@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Estudo da parte especial do Dereito Penal			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.	• saber • saber facer
CG2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual	• saber • saber facer
CG3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica	• saber • saber facer
CG4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	• saber • saber facer
CE45	CE53 - Coñecer as distintas figuras delituosas (delitos e faltas) contidas no Código Penal e nas leis penais especiais, o seu ámbito de aplicación e os criterios de interpretación legal, xurisprudencial e doctrinal	• saber • saber facer
CE46	CE54 - Ser capaz de identificar problemas de Dereito penal e de achegar solucións xuridicamente admisibles aos supostos prácticos, manexando adecuadamente as fontes, os principios e valores constitucionais, e a argumentación xurídica	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.	• saber • saber facer
CT5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.	• saber • saber facer

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecer, comprender, interpretar e analizar críticamente os distintos delitos e faltas comprendidos no Código Penal e nas Leis penais especiais.	CB2 CB3
Aplicar correctamente os elementos da teoría xurídica do delito ás concretas figuras delictivas e faltas.	CB5
Coñecer e comprender os problemas sobre os concursos de leis e de delitos.	CG1
Resolver supostos prácticos en materia penal, manexando adecuadamente as aportacións doutrinais e xurisprudenciais para fundamentar xuridicamente a solución.	CG2 CG3 CG4 CE45 CE46 CT1 CT5

Contidos	
Tema	
Lección 1. Delitos contra a vida humana independente.	I. Homicidio e as súas formas. 1. Homicidio. 2. Asasinato. 3. Inducción e auxilio ao suicidio. Homicidio-suicidio. A eutanasia.

Lección 2. Delitos contra a vida humana dependente ou en formación.	I. Aborto. II. Lesións ao feto. III. Delitos relativos á manipulación xenética.
Lección 3. Delitos contra a saúde e a integridade persoal.	I. Lesións.
Lección 4. Delitos contra a liberdade.	I. Detencións ilegais e secuestros. II. Ameazas. III. Coaccións
Lección 5. Delitos contra a integridade moral e trata de seres humanos	I. Das torturas e outros delitos contra a integridade moral. II. Da trata de seres humanos.
Lección 6. Delitos contra a liberdade e indemnidade sexuais	I. Agresións sexuais. II. Abusos sexuais. III. Abusos e agresións sexuais a menores de dezaseis anos. IV. Acoso sexual. V. Delitos de exhibicionismo e provocación sexual. VI. Delitos relativos á prostitución e a explotación sexual e corrupción de menores. VII. Disposicións comúns.
Lección 7. Omisión do deber de socorro.	I. Omisión do deber de socorro.
Lección 8. Delitos contra a intimidade, o dereito á propia imaxe e a inviolabilidade do domicilio.	I. Descubrimento e revelación de segredos. II. Allanamiento de morada, domicilio de persoas xurídicas e establecementos abertos ao público.
Lección 9. Delitos contra o honor.	I. Calumnia. II. Inxuria. III. Disposicións xerais.
Lección 10. Delitos contra as relacións familiares.	I. Matrimonios ilegais. II. Suposición de parto e alteración da paternidade, estado ou condición do menor. III. Delitos contra os dereitos e deberes familiares. 1. Quebrantamento dos debres de custodia e inducción de menores ao abandono de domicilio. 2. Sustracción de menores. 3. Abandono de familia, menores ou persoas con discapacidade necesitadas de especial protección.
Lección 11. Delitos contra o patrimonio e a orde socioeconómica.	I. Furtos. II. Robos. III. Extorsión. IV. Robo e furto de uso de vehículos. V. Usurpación. VI. Disposicións comúns.
Lección 12. Delitos contra o patrimonio e a orde socioeconómica (continuación)	I. Defraudacións. 1. Estafas. 2. Administración desleal. 3. Apropiación indebida. 4. Defraudacións do fluído eléctrico e análogas. II. Danos. III. Receptación e branqueo de capitais.
Lección 13. Delitos contra os dereitos dos cidadáns extranxeiros.	I. Delitos contra os dereitos dos cidadáns extranxeiros
Lección 14. Delitos relativos á ordenación do territorio e o urbanismo, á protección do patrimonio histórico e ao medio ambiente.	I. Delitos sobre a ordenación do territorio e o urbanismo. II. Delitos sobre o patrimonio histórico. III. Delitos contra os recursos naturais e o medio ambiente. IV. Delitos relativos á protección da flora, fauna e animais domésticos. V. Disposicións comúns.
Lección 15. Delitos contra a seguridade colectiva.	I. Delitos contra a saúde pública. II. Delitos contra a seguridade vial.
Lección 16. Falsedades.	I. Falsificación de moeda e efectos timbrados. II. Falsedades documentais. 1. Falsificación de documentos públicos, oficiais e mercantís e dos despachos transmitidos polos servizos de telecomunicación. 2. Falsificación de documentos privados. 3. Falsificación de certificados. 4. Falsificación de tarxetas de crédito e débito e cheques de viaxe. III. Disposición xeral. IV. Usurpación do estado civil. V. Usurpación de funcións públicas e intrusismo.
Lección 17. Delitos contra a Administración Pública.	I. Prevaricación dos funcionarios públicos e outros comportamentos inxustos. II. Cohecho. III. Tráfico de influencias. IV. Malversación. V. Outros delitos contra a Administración pública.
Lección 18. Delitos contra a Administración de Xusticia.	I. Prevaricación. II. Omisión dos deberes de impedir delitos ou de promover a súa persecución. III. Encubrimento. IV. Realización arbitraria do propio dereito. V. Acusación e denuncia falsas e simulación de delitos. VI. Falso testimonio. VII. Obstrucción á xusticia e deslealdade profesional. VIII. Quebrantamento de condena. IX. Delitos contra a Administración de Xusticia da Corte Penal Internacional.
Lección 19. Delitos contra a orde pública.	I. atentados contra a autoridade, os seus axentes e os funcionarios públicos, resistencia e desobediencia. II. Desordes públicas. III. Tenencia, tráfico e depósito de armas, municións ou explosivos. IV. Organizacións e grupos criminais. V. Organizacións e grupos terroristas e delitos de terrorismo. 1. Organizacións e grupos terroristas. 2. Delitos de terrorismo

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	15	27	42
Lección maxistral	33.5	69.5	103
Exame de preguntas obxectivas	5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Resolución de problemas	Actividade na que se formulan casos prácticos e/ou problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O/a alumno/a debe desenvolver as solucións adecuadas adoitada empregarse como complemento da lección maxistral.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atenderase no horario de titorías habitual dos profesores publicado no centro.
Resolución de problemas	Atenderase no horario de titorías habitual dos profesores publicado no centro.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas	<p>SISTEMA DE AVALIACIÓN CONTINUA</p> <p>O sistema de avaliación continua consistirá na asistencia a clase e nun exame final.</p> <p>Valorarase positivamente á asistencia ás clases prácticas ao longo do curso, outorgándose 2 puntos na cualificación final a quen asista como mínimo ao 80% das clases prácticas. No caso de que por calquera causa o/a alumno/a non poida asistir ao 80%, non poderá acollerse ao sistema de avaliación continua, debendo someterse a un único exame final.</p> <p>Mediante esta metodoloxía avalíanse os seguintes resultados da aprendizaxe: coñecer o significado e a función do Dereito penal, utilizar os diferentes métodos de interpretación xurídica aplicados ao Dereito penal, coñecer, comprender, interpretar e analizar adecuadamente as categorías e conceptos da Teoría xeral do delito, coñecer e comprender os problemas sobre os concursos de leis e delitos, resolver supostos prácticos en materia penal, manexando adecuadamente as aportacións doutriniais e xurisprudenciais para fundamentar xuridicamente a solución.</p>	20	CB2 CB3 CB5 CG1 CG2 CG3 CG4 CE45 CE46 CT1 CT5
Exame de preguntas obxectivas	<p>Para quen se someta á avaliación continua, o exame final puntuarase sobre un máximo de 8 puntos.</p> <p>O exame final comprenderá a totalidade do temario e constará de dúas partes, unha teórica e outra práctica, que se cualificarán de 0 a 4 puntos cada unha delas. A parte teórica consistirá en probas tipo test, para cuxa cualificación as respostas correctas suman o mesmo que restan as incorrectas, non puntuando as deixadas en branco. A parte práctica consistirá na resolución dun ou varios casos prácticos. A cualificación final do exame será a suma das cualificacións obtidas en cada unha das partes.</p> <p>O exame final celebrarase na data oficial da convocatoria ordinaria para a primeira oportunidade, atendendo ao calendario oficial aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2018-2019.</p> <p>Para superar a materia polo sistema de avaliación continua é necesario obter un mínimo de 5 puntos na suma das puntuacións antes indicadas en cada parte (asistencias ás clases prácticas + parte teórica do exame + parte práctica do exame).</p> <p>Mediante estas probas avalíanse os seguintes resultados da aprendizaxe: coñecer o significado e a función do Dereito penal, coñecer as fontes do Dereito penal, utilizar os diferentes métodos de interpretación xurídica aplicados ao Dereito penal, coñecer, comprender, interpretar e analizar adecuadamente as categorías e conceptos da Teoría xeral do delito, coñecer e comprender os problemas sobre os concursos de leis e delitos, resolver supostos prácticos en materia penal, manexando adecuadamente as aportacións doutriniais e xurisprudenciais para fundamentar xuridicamente a solución.</p>	80	CB2 CB3 CG1 CG3 CG4 CE45 CE46 CT1 CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA ASISTENTES 1.ª EDICIÓN DE ACTAS

a) SISTEMA DE AVALIACIÓN CONTINUA

Descríbese nos apartados anteriores.

b) SISTEMA DE EXAME FINAL

Para quen non opte polo sistema de avaliación continua, a avaliación da materia consistirá nun único exame final, na data

fixada no calendario oficial aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2018-2019.

O devandito exame, que comprenderá a totalidade do temario e constitúe o 100% da cualificación da materia, constará de dúas partes, unha teórica e outra práctica, que se cualificarán de 0 a 5 puntos cada unha delas. A parte teórica consistirá en probas tipo test, para cuxa cualificación as respostas correctas suman o mesmo que restan as incorrectas, non puntuando as deixadas en branco. A parte práctica consistirá na resolución dun ou varios casos prácticos. A cualificación final do exame será a suma das cualificacións obtidas en cada unha das partes. Para superar a materia é necesario obter un mínimo de 5 puntos na suma da cualificación de ámbalas dúas partes.

2. CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA ASISTENTES 2.ª EDICIÓN DE ACTAS E FIN DE CARREIRA

A avaliación da materia consistirá nun único exame final, na data fixada no calendario oficial aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2018-2019.

O devandito exame, que comprenderá a totalidade do temario e constitúe o 100% da cualificación da materia, constará de dúas partes, unha teórica e outra práctica, que se cualificarán de 0 a 5 puntos cada unha delas. A parte teórica consistirá en probas tipo test, para cuxa cualificación as respostas correctas suman o mesmo que restan as incorrectas, non puntuando as deixadas en branco. A parte práctica consistirá na resolución dun ou varios casos prácticos. A cualificación final do exame será a suma das cualificacións obtidas en cada unha das partes. Para superar a materia é necesario obter un mínimo de 5 puntos na suma da cualificación de ámbalas dúas partes.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

MUÑOZ CONDE, Francisco., Derecho penal, parte especial, 20ª ed, Tirant lo Blanch,, 2015., Valencia,

SILVA SÁNCHEZ, Jesús María (Dir)/RAGUÉS I VALLÉS (Coord.), Lecciones de Derecho penal: Parte Especial, 5ª ed., Atelier, 2018, Barcelona,

Bibliografía Complementaria

GONZÁLEZ CUSSAC, José Luis (Coord.)/VIVES ANTÓN, Tomás S./ MARTÍNEZ-BUJÁN PÉREZ, Carlos/ORTS BERENGU, Derecho penal. Parte Especial, 5ª ed., Tirant lo Blanch,, 2016, Valencia

QUERALT JIMÉNEZ, Joan Josep, Derecho penal español. Parte especial,, 7ª ed., Tirant lo Blanch, 2015, Valencia

GÓMEZ RIVERO, Mª del Carmen (Dir.), Nociones fundamentales de Derecho Penal. Parte Especial. Volumen I., 2ª ed., Tecnos, 2015., Madrid,

GÓMEZ RIVERO, Mª del Carmen (Dir.), Nociones fundamentales de Derecho Penal. Parte Especial. Volumen II., 2ª ed, Tecnos,, 2015., Madrid,

BOIX REIG, Javier (Dir.), Derecho Penal. Parte Especial. Volumen I La protección penal de los intereses jurídicos personales (Adaptado a la reforma de 2015 del Código Penal), 2ª ed., Iustel, 2016, Madrid,

CORCOY BIDASOLO, Mirentxu (Coord.), Manual de Derecho Penal. Parte Especial. Doctrina y jurisprudencia con casos solucionados. Tomo 1, Tirant lo Blanch, 2015., Valencia

SERRANO GÓMEZ, Alfonso/SERRANO MAÍLLO, Alfonso/SERRANO TÁRRAGA, Mª Dolores/VÁZQUEZ GONZÁLEZ, Carlos, Curso de Derecho Penal. Parte Especial, 2ª ed., Dykinson,, 2015., Madrid,

ROMEO CASABONA, Carlos Mª/SOLA RECHE, Esteban/BOLDOVA PASAMAR, Miguel Ángel (Coords.), Derecho Penal. Parte Especial. (Conforme a las Leyes Orgánicas 1 y 2/2015, de 30 de marzo), Comares, 2016,

MORILLAS CUEVA, Lorenzo (Coord.), Sistema de Derecho penal. Parte Especial,, 2ª ed., Dykinson, 2016, Madrid

MENDOZA CALDERÓN, Silvia/GÓMEZ RIVERO, Mª Carmen, Casos prácticos de Derecho Penal. Parte Especial, 3ª ed, Tirant lo Blanch,, 2015., Valencia

QUINTERO OLIVARES, Gonzalo (Dir.), Comentarios a la Parte Especial del Derecho Penal, 10ª ed, Aranzadi, 2016,

RODRÍGUEZ RAMOS, Luis (Dir.), Código Penal. Concordado y comentado con Jurisprudencia y Leyes penales especiales y complementarias,, 5ª ed., La Ley, 2015,

GÓMEZ TOMILLO, Manuel (Dir.), Comentarios prácticos al Código Penal. Tomo I. Parte General. Artículos 1-137, Aranzadi, 2015,

GÓMEZ TOMILLO, Manuel (Dir.), Comentarios prácticos al Código Penal. Tomo IV. Delitos contra el medio ambiente, el patrimonio histórico, la ordenación del territorio y contra la seguridad colectiva. Artículos 319-385 ter, Aranzadi, 2015,

GÓMEZ TOMILLO, Manuel (Dir.), Comentarios prácticos al Código Penal. Tomo III. Delitos contra el patrimonio y socioeconómicos. Artículos 234-318 bis, Aranzadi,, 2015,

GÓMEZ TOMILLO, Manuel (Dir.), Comentarios prácticos al Código Penal. Tomo V. Delitos de falsedades, contra la Administración Pública y contra la Administración de Justicia. Artículos 386-471 bis, Aranzadi, 2015,

GÓMEZ TOMILLO, Manuel/JAVATO MARTÍN, Antonio Mª (Dirs.), omentarios prácticos al Código Penal. Tomo VI. Delitos contra la Constitución, el orden público. Delitos de traición y contra la paz o la independencia del Estado y relativos a la defensa nacional. De, Aranzadi,, 2015,

TERRADILLOS BASOCO, Juan María (Coord.), Lecciones y materiales para el estudio del Derecho Penal. Tomo III (2 volúmenes). Derecho Penal. Parte Especial, 2ª ed., Iustel, 2016,

TERRADILLOS BASOCO, Juan María (Coord.), Lecciones y materiales para el estudio del Derecho Penal. Tomo IV: Derecho penal. Parte Especial (Derecho Penal Económico), 2ª ed., Iustel, 2016,

VVAA, Memento Práctico Penal 2017, Francis Lefebvre, 2016, Madrid

LAMARCA PÉREZ, Carmen/ALONSO DE ESCAMILLA, Avelina/MESTRE DELGADO, Esteban/RODRÍGUEZ NÚÑEZ, Alicia, Delitos. La parte especial del Derecho penal, Dykinson, 2016, Madrid

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Criminoloxía e dereito penitenciario/O03G081V01925

Dereito penal e procesual de menores/O03G081V01924

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito penal I/O03G081V01302

Outros comentarios

É imprescindible acudir á aula co texto do Código Penal vixente.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Sistema xudicial español e proceso civil**

Materia	Sistema xudicial español e proceso civil			
Código	003G081V01403			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Iglesias Canle, Ines Celia			
Profesorado	Iglesias Canle, Ines Celia Martinez Soto, Tamara			
Correo-e	ines@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia Sistema Xudicial Español e Proceso Civil estruturase en dúas partes. Na primeira parte, á que se dedicará 1/3 da carga lectiva, estúdase basicamente, o concepto e garantías da xurisdición, a organización dos órganos xurisdicionais, o persoal dos órganos xurisdicionais e o colaborador, así coma os principios rectores do proceso. A segunda parte, que ocupará os 2/3 da carga lectiva, dedícase ao estudo do proceso civil: suxeitos e obxecto do proceso; desenvolvemento do proceso nas súas distintas modalidades; a proba no proceso civil; as medidas cautelares; os recursos e a execución forzosa.			

Competencias

Código		Tipoloxía
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber • saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber • saber facer
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• saber • saber facer
CG1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.	• saber
CG2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual	• saber
CG3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica	• saber • saber facer
CG4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	• saber • saber facer
CE26	CE32 - Coñecer a organigrama xurisdiccional español e da U.E., a organización e funcións do persoal xurisdiccional e do persoal ao servizo da Administración de Xustiza, así como as institucións básicas do proceso civil e as súas modalidades procedimentais.	• saber • saber facer
CE27	CE33 - Ser capaz de identificar os problemas xurídicos-procesuais de carácter civil e abordar a súa solución mediante a interpretación e aplicación crítica da normativa procesual civil	• saber • saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.	• saber • saber facer
CT3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.	• saber facer • Saber estar / ser
CT4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.	• Saber estar / ser
CT5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.	• Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Coñecer a organigrama xurisdiccional español e da U.E.; da organización e funcións do persoal xurisdiccional e do persoal ao servizo da Administración de Xustiza; e das institucións básicas do proceso civil e das súas modalidades procedimentais.	CG1 CG2 CG3 CG4

Familiarizarse co funcionamento práctico do proceso civil nas súas diversas modalidades procedimentais. CB2
CB3
CB4
CE26
CE27
CT1
CT3
CT4
CT5

Contidos

Tema

I.- A Xurisdición e os órganos xurisdicionais	<p>Tema 1.-A Xurisdición como "función" e como "poder" do Estado: 1.- O conflito e os seus medios de solución. 2.- Funcións específicas da Xurisdición. Extensión e límites da Xurisdición- 3.- O Poder Xudicial e os outros Poderes do Estado.</p> <p>Tema 2.- Garantías da Xurisdición: 1.- A independencia do Poder Xudicial. 2.- A exclusividade da Xurisdición. 3.- O principio de unidade xurisdicional. 4.- A responsabilidade do Estado polo funcionamento da Xustiza.</p> <p>Tema 3.- Organización da Xurisdición ordinaria. Tribunais especiais constitucionalizados: 1.- Ordes xurisdicionais. 2.- Os órganos xurisdicionais ordinarios e as súas competencias. 3.- O Tribunal Constitucional. 4.- A Xurisdición militar. 5.- O Tribunal del Contas. 6.- Tribunais supranacionais.</p>
II.- Os Xuíces e Maxistrados. O Ministerio Fiscal. Avogados e Procuradores. A Oficina Xudicial. Órganos colaboradores co sistema judicial.	<p>Tema 4.- Personal xurisdicional: 1.- Clases e categorías. 3.- Estatuto dos xuíces e maxistrados. 3.- Órganos de goberno do Poder Xudicial.</p> <p>Tema 5.- A oficina xudicial: 1.- A oficina xudicial. 2.- Os Letrados da Administración de Xustiza 3.- Corpo de funcionarios da administración de xusticia. 4.- Outros profesionais que cooperan coa Administración de Xustiza.- 5. A Policía Xudicial.</p> <p>Tema 6.- Persoal colaborador: 1.- O Ministerio Fiscal. 2.- Avogados e Procuradores</p>
III.- Dereito á tutela xudicial efectiva.	<p>Tema 7.- A persoa ante a Administración de Xusticia: 1.- Dereito á tutela xudicial efectiva. 2.- Dereito a un proceso con todas as garantías. 3.- Dereito á asistencia xurídica gratuita.</p>
IV.- O proceso e os seus principios rectores. Actos procesuais e actos de comunicación.	<p>Tema 8.- Concepto e principios informadores do proceso. Os presupostos procesuais: 1.- Concepto, natureza, contido e función do proceso. 2.- Os principios informadores do proceso o do procedemento. 3.- Os presupostos procesuais: relativos ao órgano xudicial, relativos ás partes e relativos ao obxecto do proceso. 4.- Estrutura básica do proceso. 5.- Efectos do proceso.</p> <p>Tema 9.- Os actos procesuais. Actos de comunicación e auxilio xudicial: 1.- Os actos procesuais: concepto e clases; lugar, tempo e forma dos actos procesuais 2.- Actos de comunicación. 3.- Actos de auxilio xudicial</p>
V. O proceso civil: conceptos xerais e presupostos procesais.	<p>Tema 10.- O proceso civil y o Dereito procesual civil: 1.- Concepto, función e natureza do proceso civil. 2.- Fontes. 3.- Principios e estrutura básica do proceso civil.</p> <p>Tema 11.- Suxeitos do proceso civil (I). Órgano xurisdicional: 1.- Orde xurisdiccional civil: órganos xurisdicionais e competencia. 2.- A competencia obxectiva, funcional e territorial. 5.- Tratamento procesual da competencia.</p> <p>Tema 12.- Suxeitos (II). As partes: 1.- Capacidade para ser parte. 2.- Capacidade procesal 3.- Lexitimación. 4.- Postulación. 6. Pluralidade de partes: litisconsorcio e intervención procesual.</p> <p>Tema 13.- O obxecto do proceso: 1.- Elementos que identifican o obxecto do proceso. 3.- Pluralidade de obxectos: Acumulación de acción e de procesos.</p>

VI. Proceso civil: Actos previos. Demanda y contestación a la demanda. Audiencia previa. Juicio. Medios de prueba. Sentencia. Terminación anticipada del proceso. Efectos del proceso. Los costes del proceso. La asistencia jurídica gratuita.	Tema 14.- Actos previos ao proceso civil. A demanda: 1.- Actos previos ao proceso civil. 2.- A demanda e o seu contido. 3.- Documentos que deben presentarse coa demanda. 4.- Efectos da interposición da demanda. Tema 15.- Posicións do demandado fronte á demanda: 1.- Contestación á demanda. Excepcións. 2.- A reconvencción. 3.- A ausencia do demandado no proceso: a rebeldía. Características e efectos. Tema 16.- A audiencia previa ao xuízo: 1.- A audiencia previa. 2.- Proposición e admisión da proba. Sinalización do xuízo. 3.- Feitos novos ou de nova noticia. O escrito de ampliación. Tema 17.- A proba. 1.- Concepto. 2.- Fontes e medios de proba. 3.- Obxecto da proba. 4.- Carga da proba. 5.- Ilícitude da proba. 6.- A valoración da proba. 7.- Procedemento probatorio. Tema 18.- Os medios de proba: 1.- A proba documental. 2.- Reprodución da palabra, o son e a imaxe. 3.- O interrogatorio das partes. 4.- A proba de testemuñas. 5.- A proba de informes. 6.- Dictamen de peritos. 7.- A proba de recoñecemento xudicial. 8.- As presuncións: concepto e clases. Tema 19.- O xuízo ou vista. A sentenza. A cousa xulgada. 1.- Desenrolo do xuízo ou vista. 2.- Conclusións e informes. 3. Dilixencias finais. 4. A sentenza. 5.- A cousa xulgada formal e material. 6.- Rescisión de sentencias firmes. O proceso de revisión. A audiencia ao rebelde. Tema 20.- Terminación anticipada do proceso. 1.- Renuncia. 2.- Allanamento. 3.- Desistimento. 4.- Transacción. 5.- Satisfacción extraprocésual. 6.- Caducidade na instancia. 7.- Sobresemento Tema 21.- As costas procesuais. 1.- As costas procesuais: criterio da LEC respecto ao pago das costas. 2.- Excepcións e limitacións á condena de costas. 3. A tasación de costas. 4.- A taxa xudicial.
VII. Os recursos	Tema 22.- Recursos. Os recursos contra resolucións interlocutorias. O recurso de apelación: 1.- Concepto e fundamento dos recursos. 2.- Clases. 3.- Presupostos. 4.- Recursos contra resolucións interlocutorias. 5.- Recurso de apelación. 6.- A execución provisional. Tema 23.- O recurso extraordinario por infracción procesal. Recurso de casación: 1.- Recurso extraordinario por infracción procesal. 2.- O recurso en interés de lei. 3.- O recurso de casación
VIII. As medidas cautelares	Tema 24.- As medidas cautelares: 1.- Concepto e características. 2.- Competencia. 3.- Presupostos. 4.- Medidas cautelares específicas. 5.- Procedemento de adopción e oposición. 6.- Caución sustitutoria. 7.- Modificación e alzamento
IX. Execución. A xurisdición voluntaria. A cooperación xudicial interna e internacional.	Tema 25.- O proceso de execución: 1.- Títulos eecutivos: concepto e clases. 2.- Recoñecemento de títulos estranxeiros. 3.- Partes na execución. 4.- Tribunal competente. 5.- A demanda executiva e documentos que deben acompañala. O despacho de execución. 6.- Oposición na execución. Tema 26.- Tipos de execución: 1.- Execución dineraria. Requirimento de pago. 2.- O embargo. 3.- Localización dos bens do executado. 4.- A terceira de dominio. 5.- Realización dos bens embargados: o procedemento de apremio. 6.- Particularidades da execución de bens hipotecados o pignorados. 7.- A execución non dineraria.
X. Modalidades procedimentais: procesos ordinarios, sumarios e especiais.	Tema 27.- Procesos declarativos ordinarios. 1.- Xuízo ordinario. 2.- Xuízo verbal.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	40	85	125
Estudo previo	0	32.8	32.8
Estudo de casos	36	24.2	60.2
Estudo de casos	2	0	2
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenrolar polo estudante.
Estudo previo	Busca e lectura de forma autónoma por parte do alumnado da documentación recomendada polo profesor que lles facilite o seguimento posterior das sesións maxistrais.

Estudo de casos	No horario de titorías fixado polo profesor/a e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor/a as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou cos exercicios e casos prácticos propostos.
-----------------	---

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	A atención personalizada aos alumnos prestarase polos docentes nos horarios de tutorías fixados polo centro.
Estudo previo	A atención personalizada aos alumnos prestarase polos docentes nos horarios de tutorías fixados polo centro.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Estudo de casos	Na data indicada polo profesor realizarase unha proba de carácter práctico consistente en o estudo dun caso. Esta proba versará sobre a parte de Proceso Civil. Dentro deste apartado se evaluará tamén o traballo dos alumnos relativo a Traballo "en grupo, exposición e debate" desenvolvido previamente durante as clases prácticas. Todo iso en conxunto corresponderase con un 25 % de a cualificación. Resultado de aprendizaxe que se evalúa: Familiarizarse con o funcionamento práctico de o proceso civil en as súas diversas modalidades procedimentais.	25	CB2 CB3 CB4 CT1 CT3 CT4 CT5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Na data fixada no calendario oficial de exames, realizarase un exame teórico oral, que comprende toda a materia. Salvo na convocatoria de fin de carreira, onde o exame final teórico será tamén escrito. Resultado de aprendizaxe que se avalía: Coñecer a organigrama xurisdiccional español e da U.E.; da organización e funcións do persoal xurisdiccional e do persoal ao servizo da Administración de Xustiza; e das institucións básicas do proceso civil e das súas modalidades procedimentais.	50	CG3 CG4
Exame de preguntas obxectivas	Ao longo do cuatrimestre realizaranse nas datas indicadas dúas probas de preguntas obxectivas (1 da parte de sistema xudicial español e outra da parte de proceso civil). Estas probas non liberan materia con vistas ao exame final. Resultado de aprendizaxe que se evalúa: coñecer a organigrama xurisdiccional español e da U.E.; organización e funcións do persoal xurisdiccional e ao servizo da Administración de Xustiza e as institucións básicas do proceso civil e as súas modalidades procedimentais.	25	CB2 CB3 CB4 CT1 CT3 CT4 CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

- Primeira edición de actas: O estudante debe elixir entre un sistema de avaliación continua ou a realización de un exame final.
 - Criterios de avaliación para asistentes: Avaliación continua: O estudante que se someta a avaliación continua realizará durante o cuatrimestre dúas probas teóricas escritas, cuxa nota media constituirá o 25% de a cualificación final, e unha proba práctica escrita que constituirá tamén o 25% de a cualificación final. A avaliación completarase con o exame final que será escrito e realizarase en a data fixada en o calendario oficial de exames. Este exame representa o 50% de a nota final, pero ten que ser superado con un 5 sobre 10 para que se some a a nota media obtida en a avaliación continua.
 - Criterios de avaliación para non asistente: Exame final: O estudante que non se someta ou non supere a avaliación continua realizará un exame final que representa o 100% de a cualificación de a materia. O exame constará de dous partes: unha teórica escrita e unha práctica escrita. Para superar o exame e ter a condición de aprobado esíxese superar cada unha de as partes, a parte teórica e a parte práctica. Unha vez superadas, a nota global resultará de a suma de ambas.
- Criterios de avaliación para segunda edición de actas e fin de carreira: Consistirá para todos os alumnos en un exame final único que representa o 100% de a cualificación de a materia, dado que non se terá en conta a avaliación continua. O exame constará de dous partes: unha teórica escrita e outra práctica escrita. Para superar o exame e ter a condición de aprobado esíxese superar cada unha de os seus partes, a parte práctica e a teórica. Unha vez superadas cada unha de elas, a nota resultará de a suma de ambas.

As datas e horarios de as probas de avaliación de as distintas convocatorias (1ª edición de actas, 2ª edición de actas e Fin de Carreira) serán as especificadas en o calendario de probas de avaliación aprobado por a Xunta de Facultade para o curso 2018/2019.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

MORENO CATENA, V.; CORTÉS DOMÍNGUEZ, V., Introducción al Derecho Procesal, 8ª, Tirant lo Blanch, 2017, Valencia

MORENO CATENA, V.; CORTÉS DOMÍNGUEZ, V., Derecho procesal civil. Parte General, 8ª, Tirant lo Blanch, 2017, Valencia

MORENO CATENA, V.; CORTÉS DOMÍNGUEZ, V., Derecho Procesal Civil. Parte Especial, 8ª, Tirant lo Blanch, 2017, Valencia

MONTERO AROCA, J.; GÓMEZ COLOMER, J. L.; MONTÓN REDONDO, A.; BARONA VILAR, S., Derecho Jurisdiccional II. Proceso Civil, 24, Tirant lo Blanch, 2017, Valencia

GIMENO SENDRA, V., Introducción al Derecho Procesal, Castillo de Luna. Ediciones jurídicas, 2015, Madrid

GIMENO SENDRA, V., Derecho Procesal Civil. I. El proceso de declaración. Parte general, Castillo de Luna. Ediciones jurídicas, 2017, Madrid

GIMENO SENDRA, V., Derecho Procesal Civil. II. Los procesos especiales, Castillo de Luna. Ediciones jurídicas, 2017, Madrid

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito civil II. Dereitos reais				
Materia	Dereito civil II. Dereitos reais			
Código	003G081V01404			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	Meleiro Vázquez, Miguel			
Profesorado	Álvarez Pérez, Zoraida de Franco Paz, Fernando Meleiro Vázquez, Miguel			
Correo-e	mmeleiro@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Materia de carácter obligatorio que trata do concepto de dereito real, o seu adquisición e extinción, do dereito real de propiedade e dos dereitos reais limitados, xunto coa posesión e a publicidade registral. Permite coñecer institucións xurídicas esenciais no Dereito civil.			

Competencias		
Código		Tipoloxía
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	• saber facer
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	• saber
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	• Saber estar / ser
CG1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.	• saber
CG4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	• saber facer
CE40	CE48 - Ser capaz de identificar problemas xurídicos de Dereito civil, abordando a súa solución mediante a procura, interpretación e aplicación da normativa civil aplicable ao suposto concreto	• saber • saber facer
CE41	CE49 - Coñecer as normas civís relativas aos Dereitos Reais en canto á súa adquisición, extinción e perda, cun específico estudo do dereito real de propiedade e dos dereitos reais limitados, xunto cos modos de publicidade dos devanditos Dereitos reais	• saber facer
CT1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.	• Saber estar / ser
CT2	Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.	• Saber estar / ser
CT3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.	• saber facer • Saber estar / ser
CT4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.	• Saber estar / ser
CT5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.	• saber facer • Saber estar / ser

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Materia que trata do concepto do dereito real, a súa adquisición e extinción, do dereito real de propiedade e dos dereitos reais limitados, xunto coa posesión e a publicidade rexistral. Permite coñecer institucións xurídicas esenciais no Dereito Civil.	CB2 CB3 CB4 CG1 CG4 CE40 CE41 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Contidos

Tema

Tema I: Os dereitos reais.

1. Os dereitos reais.
 - 1.1. Concepto e caracteres.
 - 1.2. Clasificación dos dereitos reais.
2. Distinción entre os dereitos reais e de crédito.
3. Estructura dos dereitos reais.
 - 3.1. Suxetos.
 - 3.2. Obxeto.
 - 3.3. Contido.

Tema II. Adquisición e extinción dos dereitos reais.

1. A adquisición dos dereitos reais: art. 609 do Código Civil.
2. Adquisición originaria e derivativa dos dereitos reais.
 - 2.1. Adquisición originaria.
 - 2.2. Adquisición derivativa.
3. A adquisición o transmisión derivativa
 - 3.1. O sistema do título e do modo.
 - 3.1.1. O título
 - 3.1.2. O modo ou tradición.
 - 3.1.2.1. Concepto.
 - 3.1.2.2. Clases.
4. A extinción dos dereitos reais: causas.

Tema III. A propiedade.

1. Evolución histórica e concepto actual.
2. O contido da propiedade.
 - 2.1. O poder o facultade de exclusión.
 - 2.2. A facultade de goce
 - 2.3. Límites e limitacións ao poder de goce.
 - 2.4. As relacións de vecindad.
 - 2.5. A medianería.
 - 2.6. A facultade de disposición.
 - 2.7. As prohibicións de disponer.
3. As propiedades especiais.

Tema IV. A copropiedade. A propiedade horizontal.

- I. A copropiedade.
 1. Comunidade e copropiedade.
 2. As comunidades [romana] e [germánica].
 3. A copropiedade por cuotas. Réxime xurídico.
 - 3.1. Facultades e deberes dos comuneros en relación coa cosa común.
 - 3.2. Enaxenación ou disposición da cuota privativa.
 4. A división da cosa común.
 - 4.1. A acción da división.
 - 4.2. O pacto de indivisión.
 - 4.3. Procedementos para a división da cosa.
 - 4.4. Efectos da división.
- II. A propiedade horizontal.
 1. Regulación legal.
 2. Constitución da propiedade horizontal. O título constitutivo. Os Estatutos da Propiedade Horizontal e os reglamentos de réxime.
 3. Elementos comúns e privativos.
 4. A cuota de participación.
 5. Dereitos e obrigacións dos propietarios.
 6. Réxime de administración e representación da propiedade horizontal. Órganos.
 7. Extinción.

Tema V. A protección da propiedade.

1. A acción reivindicatoria.
 2. Referencia á acción publiciana.
 3. A acción negatoria.
 4. A acción de cerramento de fincas.
 5. A acción de deslinde e amoxonamento.
-

Tema VI. A posesión.

1. Concepto.
2. Clases.
3. Suxeitos da posesión.
4. O obxeito da posesión.
5. Adquisición da posesión.
6. A continuación da posesión: as presunciones posesorias.
7. A perda da posesión.
8. Os efectos da posesión.
9. A liquidación do estado posesorio.
10. A adquisición a non dominio.
11. A protección da posesión.

Tema VII: A ocupación. A accesión. A usucapión. I. A ocupación.

1. Concepto e requisitos.
 2. Bens excluídos do ámbito da ocupación.
 3. O hallazgo.
 4. O tesoro oculto.
 5. Animais escapados.
- II. A accesión.
1. Accesión de inmovible a inmovible.
 2. Accesión de moble a inmovible.
 3. Accesión invertida.
 4. Accesión de moble a moble.

III. La usucapión.

1. Ideas xerais.
2. Clases de usucapión: ordinaria e extraordinaria.
3. Suxeito e obxecto.
4. Requisitos da posesión.
5. Requisitos especiais da usucapión ordinaria.
6. Os prazos posesorios.
7. Renuncia da usucapión.

Tema VIII. O usufructo.

1. Concepto.
2. Constitución.
3. Elementos obxetivos e subxetivos.
4. Contido do usufructo.
 - 4.1. Obligacións e dereitos do usufructuario.
 - 4.2. Obligacións e dereitos do nudo propietario.
5. Extinción do usufructo.
6. Os dereitos de uso e habitación.

Tema IX. Outros dereitos reais de goce.

I. As servidumbres.

1. As servidumbres: prediais e personais. Concepto.
2. Clasificación das servidumbres.
3. As servidumbres legais.
4. As servidumbres voluntarias.
5. Contido.
6. Constitución.
7. Servidumbres personais.

II. O dereito de superficie.

1. Concepto e caracteres.
2. Regulación e clases.
3. Os denominados dereitos reais de vó e subsuelo.

Tema X. Os dereitos reais de garantía: a prenda.

1. As garantías reais.
 - 1.1. Concepto.
 - 1.2. Caracteres.
 - 1.3. Facultades de venda do ben gravado e de cobro preferente.
2. A prenda.
 - 2.1. Concepto e caracteres.
 - 2.2. Contido .
 - 2.3. Extinción prenda.

Tema XI: A hipoteca.

1. Concepto e características.
2. Constitución da hipoteca.
3. A obrigación garantizada da hipoteca.
4. Facultades do acreedor hipotecario.
5. Bens susceptibles de hipoteca.
6. Dereitos reais no hipotecables.
7. Extensión natural e obxectiva da hipoteca.
8. Distribución da responsabilidade hipotecaria.
9. A venda da finca hipotecada.

Tema XII: Os dereitos reais de adquisición preferente.

1. Ideas xerais.
2. O tanteo e retracto.
3. O retracto legal.
4. O retracto convencional.
5. O dereito de opción.

Tema XIII: O Dereito Inmobiliario Rexistral.

1. O Rexistro da Propiedade.
2. Sistema de folio real e libros rexistrais.
3. A finca rexistral.
4. Os principios rexistrais. Especial referencia á fe pública rexistra.
5. Procedemento rexistral.
6. Os asentos rexistrais.

Planificación docente

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	35	45.5	80.5
Estudo de casos	19.5	0	19.5
Probas de resposta curta	1	49	50

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou caso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticarlo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Estudo de casos	Proba na que se presenta unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc. Dita situación ou problemática será obxecto de exposición e debate por parte dos alumnos.	20	CB2 CB3 CB4 CG1 CG4 CE40 CE41 CT1 CT2 CT3 CT4
	Resultados de aprendizaxe: Materia que trata do concepto de dereito real, a súa adquisición e extinción, do dereito real de propiedade e dos dereitos reais limitados, xunto coa posesión e a publicidade rexistral. Permite coñecer institucións xurídicas esenciais no Dereito civil.		

Probas de resposta curta	Respostas consistentes nunha ou varias palabras, ou unha ou dúas frases.	80	CB2
	Resultados de aprendizaxe: Materia que trata do concepto de dereito real, a súa adquisición e extinción, do dereito real de propiedade e dos dereitos reais limitados, xunto coa posesión e a publicidade rexistral. Permite coñecer institucións xurídicas esenciais no Dereito civil.		CG1 CG4 CE40 CE41 CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA NON ASISTENTES 1ª EDICIÓN DE ACTAS: O alumno que non se acolla á avaliación continua ha de facer un exame final no que se lle formularán, en relación cos contidos da materia, preguntas de resposta curta, e terá que resolver un suposto práctico sobre a materia. A cualificación das respostas curtas suporá un 80% da cualificación do exame, e a resolución do caso práctico, o 20% restante.

O alumno que non supere o 40% da parte teórica non poderá superar á asignatura.

O alumno deberá ter presentado como mínimo o 70% da asistencia para ser avaliada na práctica.

2. CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA 2ª EDICIÓN: Na segunda edición, o alumno que se acolla á avaliación continua ha de realizar unha proba de resposta curta, manténdose a cualificación da práctica efectuada durante o cuadrimestre. O alumno que non se acolla á avaliación continua será avaliado e cualificado da mesma maneira que no parágrafo anterior.

3. CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA FIN DE CARREIRA: O exame de fin de carreira levarase a cabo da mesma maneira que o do alumno que non se acolla á avaliación continua.

Os exames celebraranse segundo o calendario aprobado pola Xunta de Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

O`CALLAGHAN, X., Compendio de Derecho Civil, tomo III, última edición,

ALBALADEJO, M., Derecho Civil, tomo III, última edición,

BERCOVITZ RODRÍGUEZ-CANO, B., Derechos Reales y Derecho Inmobiliario Registral, última edición,

LASARTE, C., Principios de Derecho Civil, tomos IV y V, última edición,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dereito civil III. Familia e sucesións/O03G081V01501

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito civil I. Obrigas e contratos/O03G081V01301

Outros comentarios

O alumnado deberá dispor e levar a clase unha edición do Código Civil actualizado tanto para as clases teóricas como para as prácticas